Եկեղեցին Հայկական

Պարբերաթերթ Ֆրանսայի
Հայ Կաթողիկէ Առաջնորդարանի
«Ճշմարտութիւն ազատեցէ»։ «Սէր շինէ»։

L'Église Arménienne

**Bulletin de l'Éparchie
de Sainte-Croix-de-Paris
des Arméniens Catholiques
de France**

« La vérité libère. L'amour édifie. »

MAI 2016

Série Nouvelle

N° 247 - 2,00 €

Sommaire N° 247 (mai 2016)

Éditorial

1 24 Ապրիլի 1915-ի Հայոց Ցեղասպանութեան 101-ամեակ՝
Բացման խօսք, *Հայր Յովհաննէս Վրդ. Թէյրուզեան, Եպիսկոպոս*

2 Le 101e anniversaire du Génocide du 24 avril 1915
Mot d'accueil, ***Père Jean Teyrouzian, évêque***

Vie de nos communautés

4 Ամենապատիւ եւ Գերերջանիկ Տէր Գրիգոր Պետրոս Ի. Կաթողիկոս Պատրիարքին Դատապարտագիրը

4 Chorale « Sainte Croix », ***S. K.***

5 Ordination de 4 sous-diacres à la Paroisse de Paris, ***Sébastien, sous-diacre***

6 Արիի. Միքայէլ Եպս. Մուրատեան Լիոնի մէջ, *Վարդան Քէշիշեան*

8 Vies de nos paroisses : baptêmes, décès et messes de requiem

Conférence

7 Au centre culturel St Mesrob, le samedi 27 février, dans le cadre de l'hommage à Arpik Missakian, Krikor BELEDIAN a présenté Chavarche Missakian, ***Françoise Couyoumdjian***

9 Samedi 12 mars au centre culturel St Mesrob, Anahide Ter Missakian présente :
L'échiquier arménien entre guerres et révolutions, ***Françoise Couyoumdjian***

Découverte

11 La tunique du Christ, ***T.R.P. Joseph Kélékian***

Spiritualité

12 Méditations du mois de mai 2016, ***Père Jean Teyrouzian, évêque***

14 Քրիստոս՝ կեդրոն մարդկային պատմութեան, *Հայր Յովսէփ Ծ. Վրդ. Քէլէքեան*

15 Le Curé d'Ars, modèle des curés de Paroisse, ***T.R.P. Joseph Kélakian***

Génocide

16 «Ուզեցին մէկ հայ թողնել եւ այն էլ՝ թանգարանում», *Սեւան-Յակոբ*

Histoire du mois

17 Մօր մը իմաստութիւնը, *Հայր Յովհաննէս Վրդ. Թէյրուզեան, Եպիսկոպոս*

17 La sagesse d'une mère, ***Père Jean Teyrouzian, évêque***

Histoire et littérature arménienne

18 Mekhitar Gosh (1130-1213), ***T. R. P Joseph Kélékian***

19 Տրդատ Գ. - Քրիստոնեայ Հայաստան (278-330), *Հայր Յովսէփ Ծ. Վրդ. Քէլէքեան*

Naregatsis

20 Les dimanches culturels des Naregatsis :
Dimanche 6 mars : le Musée Rodin, ***Harout Hampartsoumian***

Courrier des jeunes

21 Le Père Jean Teyrouzian, évêque, répond aux questions des jeunes

Coin du jeune lecteur

22 Jonas et la baleine, ***Tamar Ghabro***

Nos donateurs

24 Merci de tout cœur

Illustration de la couverture : Giotto di Bondone, *Ascension (détail)*, Église de l'Arena de Padoue (chapelle Scrovegni). Fresque, 1303-1306. source : Wikimedia CC.

L'ÉGLISE ARMÉNIENNE

Bulletin mensuel de l'Éparchie de Sainte-Croix-de-Paris des Arméniens Catholiques de France. **Directeur de la publication** : M. Patrice Dédéyan. **Directeur de la rédaction** : T.R.P. Joseph Kélékian. **Comité de rédaction** : T.R.P. Antranik Atamian, Pr. Gérard Dédéyan, M. Stephen Stépanian, Mme Elisabeth Aslangul, Mlle Chantal Sauvage, Mme Tamar Ghabro. **Composition** : M. Adrien Bostanian. **Rédaction, administration et composition** : 10 bis, rue Thouin, 75005 Paris. Tél. : 0140511190 Fax : 0140511199. E-mail : epaparis@epasaintecroix.org - CCP La Source 30 381 40 S 033.

N° de Commission paritaire : 0919 G 86616. Tirage : **Imprimerie** : A. Roques, 4 rue Jean Lemoine, 94000 Créteil.

ISSN 0241-3302

24 Ապրիլ 1915-ի Հայոց Ցեղասպանութեան 101-ամեակ՝ Բացման խօսք

Միրելի եղբայրներ ու քոյրեր,

Պատուարժան ու մեծայարգ հայրենակիցներ եւ հաւատացեալներ

Հաւաքուած ենք Փարիզի Նոթրը Տամ այս սուրբ տաճարին մէջ յարգելու համար անմոռանալի յիշատակը Հայոց ցեղասպանութեան նահատակներուն, որոնք արեան նուիրագործումով վկայեցին իրենց գերազանց հայրենասիրութիւնն ու անսակարկ փարումը իրենց քրիստոնէական առաքելաշաւիղ հա-ւատքին:

101 տարիներ ետք, այսօր տակաւին, Խաւարի ոյժերն ու անոնց արբանեակները կը շարունակեն ո՛չ միայն մեղսակից մնալ սոյն հակահայ արարքին, դրժել գործադրուած սարսափազդու ոճիրը, այլեւ՝ կը շարունակեն իրենց քաղաքականութիւնը պահել անփոփոխ, տեղահանելով ու խողխողելով Միջին Արեւելքի Քրիստոնեաները, ինչպէս նաեւ՝ Հայեր բիւրաւոր:

Ցեղասպանութեան հարիւրամեակին առիթով, ամէնուրեք կատարուած ձեռնարկներով ու աղօթքներով, յարգեցինք ու մեծարեցինք խնկելի յիշատակը հայ նահատակներուն, որոնք թէպէտեւ մեռան՝ սակայն կ'ապրին յաւիտենական լոյսերու մէջ:

Հարիւրամեակի բոլոր միջոցառումները իրենց կիզակէտին հասան, երբ Փրանկիսկոս Սրբազան Քահանայապետը, 12 Ապրիլ 2015ին, Սուրբ Պետրոսի Տաճարին մէջ յայտարարեց, թէ 1915-ի կոտորածը՝ ցեղասպանութի՛ւն է:

Անցաւ հարիւրամեակի թուականը ու ահա՛ 2016 տարին կը յառաջանայ արագընթաց:

Հարց կու տամ, թէ եկեղեցական ու քաղաքական ղեկավարները ի՞նչ կը խորհին այս օրերուն, որպէսզի երկրորդ հարիւրամեակը չանցնի նախորդին նման, ու դար մը ետք՝ մեր ապագայի սերունդները չարտասուեն աւերակներու վրայ:

Ի՞նչ ծրագրած են՝ ճնշումներ կատարելու ընդդէմ թուրք ղեկավարներուն, որպէսզի ճանչնան իրենց հայրերուն ձեռքերով գործադրուած Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ արդար հատուցում տան անիրաւուած հայ ժողովուրդին:

Նահատակներուն յիշատակը եւ հայրենի վիրաւոր աշխարհը, որուն կարօտով կը տոչորինք, կը հիւծեն հոգիները միլիոնաւոր Հայերու, որոնք, տարտղնուած ի սփիւռս աշխարհի, կը մնան, այնուհանդերձ, կանգուն ու նա՛մանաւանդ՝ կառչած իրենց պապենական վսեմ արժէքներուն:

Անոնք անխորտակելի հաւատքով կը սպասեն յուսադրիչ յարութեան պայծառ արշալոյսին:

Յարութիւնը կը պահանջէ մեզմէ անվկանդ պահել մեր նահատակներուն հաւատքը՝ հանդէպ անդենական կեանքին. որովհետեւ «Մահ ո՛չ իմացեալ՝ մահ է. Մահ իմացեալ՝ անմահութիւն է»:

Հայցենք նահատակներուն բարեխօսութիւնը, որպէսզի ամէնքս եւ մանաւանդ երիտասարդները, կարենանք ծառանալ ամէն տեսակի մոլութեան, մոլորութեան, վհատութեան եւ ատելութեան դէմ: Ուխտե՛նք հաւատարիմ մնալ ա՛յն նուիրական գաղափարականին, որուն համար մեր նահատակները՝ հաստատագրուած մկրտութեամբ, դրոշմուած Ս. Միւռոնով եւ զօրեղացած Ս. Հաղորդութեամբ, զոհուեցան եւ ստացան անթառամ պսակը երկնային:

Սփիւռքի Հայերս հրաւիրուած ենք հարց տալու մենք մեզի, 100-ամեակէն ետք՝ Ի՞նչ. հրաւիրուած ենք, նաեւ, խիզախօրէն իրագործելու նպատակադրուած նախաձեռնութիւնները.

Ա. Միաւորել, նախ եւ առաջ, հայկական քաղաքական ու կրօնական գործօնները, միութիւններն ու համազգաղութային տարողութեամբ օժտուած կազմակերպութիւնները, որպէսզի միակամ հետապնդեն Հայ Դատը՝ ընձեռելով անոր միջազգային ծաւալ ու բանաձեւում:

Բ. Միասնականութեամբ ուսումնասիրել անցնող 100 տարիներու ընթացքին կիրարկուած ձեռնարկները, ո՛չ միայն զանոնք զարգացնելու, այլեւ, երբեմնի սխալներն ու անտեսուած լուծումները՝ սրբագրելու եւ փոխարինելու արդիւնաշատ միջոցառումներով:

Գ. Հեռու հատուածական ակնկալութիւններէ, հետամուտ ըլլալ Հայաստանի եւ սփիւռքահայութեան հնարաւորութիւններուն, դիմագրաւելու համար Հայ Դատին մարտահրաւէրները: Միաձայն խորհիլ, միասիրտ ծրագրել եւ աշխատիլ, ներկայանալու համար Ազգերու Ժողովին՝ պահանջատիրական նախադրեալներով:

Դ. Հայաստանի հանրապետութիւնը պարտի համախմբել ու ամրապնդել իր ներքին ճակատները, որպէսզի առիթը ընձեռէ իւրաքանչիւր քաղաքացիի իր նպաստը բերելու Հայ Դատին:

Ե. Սփիւռքահայութիւնը արդիւնաւէտ ըլլալու է՝ հիւրընկալ երկիրներուն մօտ բիւրեղացնելով Հայ Դատի ըմբռնումը, ցոյց տալով համայն աշխարհին, թէ Հայը մեծահոգի է ու հաւատարիմ, ի հեճուկս հայապահպանման ի նպաստ իր մղած

պայքարին:

Զ. Դեռ աւելի խորապէս ճանչնալ թշնամին նախաձեռնած սադրանքներն ու անոր դաշնակիցներուն նպատակադրած հեռանկարները:

Է. Կանչուած ենք մեր երախտագիտութիւնը յայտնելու մեզ հովանաւորող պետութիւններուն հանդէպ՝ լիուլի համագործակցութեամբ, բարձր պահելով հանդերձ քրիստոնէական Հաւատքի եւ Ազգասիրութեան անբասիր հոգին:

Ը. Կրկնապատկել կրօնական ու Հայոց պատմութեան առնչուող հրատարակութիւններն ու երկասիրութիւնները, կիրառել հաղորդակցութեան բոլոր համակարգները, ներկայացնելու համար համայն աշխարհին՝ երկար ժամանակ անթեղուած ու անտեսուած ցեղասպանութեան ճշմարտութիւնն ու իսկութիւնը:

Թ. Անբաժան թող ըլլան եկեղեցին ու դպրոցը, որոնք պիտի ջամբեն երիտասարդ սերունդին այն հայրենասիրութիւնն ու աստուածսիրութիւնը, որոնց շնորհիւ Հայ Ազգը գոյատեւեց մինչեւ այսօր ու ծառացաւ որպէս անշրջանցելի պատուար՝ ընդդէմ ազգասպան ձուլումին:

Մարտիրոսներու Հայորդիներ, բիւրաւոր Հայ նահատակները ազգովին մեռան, որպէսզի մենք ապրինք՝միակամ ու հզօր:

Անոնք նահատակուեցան, որպէսզի Քրիստոսածին Հայ Եկեղեցին անսասան ապրի ու գոյատեւէ եւ հայ Ազգը խաղաղութեամբ ու բարօրութեամբ ապրի նոր եւ ազատ դարաշրջան մը:

Մեզի կը մնայ յաւերժացնել անոնց անսասան հաւատքը, անխախտ միութիւնն ու անսպառ նուիրումը՝ Սուրբ Պատարագի անմահական սնունդով, սուրբ Կոյսին մայրական գորովալիր բարեխօսութեամբ եւ բիւրաւոր նահատակներուն միջնորդութեամբ:

Հայր Յովհաննէս Վրդ. Թէյրուզեան, ***Եպիսկոպոս***

Le 101e anniversaire du Génocide du 24 avril 1915

Mot d'accueil du Père Jean Teyrouzian

Évêque des Arméniens Catholiques de France

Chers frères et sœurs,

Nous sommes rassemblés dans la Cathédrale de Notre-Dame de Paris pour honorer le souvenir inoubliable des martyrs du Génocide Arménien, qui par l'effusion de leur sang ont donné le témoignage de leur patriotisme et de leur inébranlable foi.

Nous nous trouvons aujourd'hui devant un tournant crucial. En effet, nous avons atteint le 101e anniversaire de cette date tragique, quand le peuple arménien, par amour de la foi reçue des apôtres, assoiffé du désir de liberté et d'indépendance nationale, a pris le chemin du Golgotha ; plus d'un million et demi d'Arméniens furent horriblement massacrés et des centaines de milliers furent condamnés à la déportation dans les déserts de la Syrie et de la Mésopotamie.

Aujourd'hui encore, les forces des ténèbres et leurs complices continuent non seulement de refuser leurs droits au peuple arménien, mais aussi nient absolument l'horrible crime et continuent leur politique criminelle, en déportant et massacrant les chrétiens du Moyen-Orient, dont des centaines d'Arméniens.

À l'occasion du 100e anniversaire du Génocide, on a honoré partout le vénérable souvenir des Martyrs arméniens qui, il est vrai, sont morts, mais restent vivants dans notre mémoire et dans la lumière éternelle.

Les célébrations réalisées au cours du centième anniversaire atteignirent un sommet quand, le 12 avril 2015, le Pape François déclara, dans la basilique Saint-Pierre de Rome, que les massacres de 1915 étaient un génocide, le premier du XXe siècle.

Le centième anniversaire de ce crime est déjà derrière nous et nous voici au seuil du 101e.

Je me demande ce que pensent faire nos dirigeants religieux et politiques en ces jours, pour que le second centième anniversaire ne se passe pas comme le précédent et qu'à la fin du siècle, nos futures géné-

rations ne pleurent à nouveau sur les nouvelles ruines de notre histoire.

Demandons-nous tous : qu'ont-ils projeté, pour faire pression sur les gouvernants turcs actuels, afin qu'ils reconnaissent le Génocide arménien et dédommagent l'injustice causée au peuple arménien, en restituant ce qui a été injustement approprié ?

Le souvenir des martyrs et l'amour de la patrie meurtrie, dont la nostalgie brûle nos cœurs, bouleversent les esprits des Arméniens qui, dispersés et rendus émigrés dans le monde entier, restent quand même debout devant leur croix et attachés aux valeurs de leurs aïeux. Ils attendent avec une foi inébranlable l'aurore de la glorieuse résurrection.

La résurrection nous réclame d'observer fermement la foi de nos pères en la vie éternelle, parce que « Une mort qu'on subit sans le vouloir est une vraie mort, une mort qu'on affronte librement conduit à l'immortalité. »

Sollicitons l'intercession de nos martyrs, afin que, nous tous et surtout les jeunes, nous puissions affronter et combattre les erreurs que nous avons commises, ainsi que le découragement et la haine. Restons fidèles à notre Idéal, pour l'amour duquel nos martyrs, raffermis par le Baptême, confirmés par le Saint Myron et fortifiés par l'Eucharistie, se sont immolés et ont reçu la couronne immortelle céleste.

Nous, Arméniens de la Diaspora, sommes invités à nous demander : que nous sommes-nous proposés de faire après le centième anniversaire ? Voici les projets étudiés et les décisions que nous avons prises :

Unir par toutes nos forces spirituelles et politiques les diverses associations et organisations, pour qu'elles poursuivent ensemble la cause arménienne, en lui donnant une expression et une dimension internationale.

Etudier ensemble les projets réalisés durant les cent ans passés pour les renforcer, en corriger les erreurs, revigorer les solutions délaissées ou négligées et les remplacer par des moyens plus performants.

Loin des attentes particulières, solliciter toutes les possibilités de l'Arménie et de la Diaspora pour confronter les défis de la cause arménienne. Réfléchir ensemble, projeter et travailler dans un même esprit, et nous présenter d'une seule voix au tribunal des nations, avec nos propositions revendicatives.

La République Arménienne doit rassembler toutes les forces, intérieures et extérieures, et les ressouder, afin d'offrir l'occasion à chaque citoyen de porter sa contribution à la cause arménienne.

Les Arméniens de la Diaspora doivent être utiles aux pays accueillants, en clarifiant auprès d'eux la perception de la cause arménienne, en leur donnant le témoignage de citoyens honnêtes et fidèles, tout en s'efforçant de conserver l'esprit patriotique dans l'esprit de leurs fils.

Connaître en profondeur les intrigues de l'ennemi et les buts visés par eux et par leurs alliés.

Nous sommes invités à manifester aux pays accueillants notre reconnaissance et gratitude, en coopérant avec eux pour le progrès du pays hôte, tout en conservant notre foi chrétienne et notre esprit patriotique.

Multiplier et diversifier les publications et les études religieuses et d'histoire arménienne, en utilisant tous les moyens de communication, pour présenter au monde entier la vérité historique, souvent méconnue ou déformée.

Que l'Église et l'École soient inséparables dans leur vocation d'éduquer et former les jeunes générations au patriotisme et à l'amour de Dieu et du prochain. Qu'elles sachent que, grâce à elles, la Nation arménienne a survécu aux tempêtes de l'histoire.

Arméniens, fils de martyrs, n'oublions jamais que nos pères et mères sont morts pour que nous vivions, unis et forts, dans nos valeurs nationales et chrétiennes.

Ils furent massacrés pour que l'Église Arménienne renaisse à la foi du Christ, qu'elle vive et survive et que la Nation arménienne jouisse en permanence de la paix et la liberté.

Nous sommes appelés à perpétuer leur foi et leur unité inébranlables et leur sacrifice inconditionnel, avec l'intercession de la Sainte Vierge et de nos martyrs.

Ամենապատիւ եւ Գերերջանիկ Տէր Գրիգոր Պետրոս Ի. Կաթողիկոս Պատրիարքին Դատապարտագիրը Պէյրութ, 3 Ապրիլ 2016

Մեծայարգ Տիար Բակօ Սահակեան
Նախագահ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան
Ստեփանակերտ

Սիրելի Պարոն Նախագահ,

Ապրիլ 1-2 գիշերուան ընթացքին, Ատրպէյճանին կողմէ սանձազերծուած նախայարձակ ռազմական գործողութիւններուն հետեւանքով, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան եւ Ատրպէյճանի սահմանագիծի երկայնքին տեղի ունեցող բախումներու մասին մեզի հասած լուրերը՝ խորապէս ցնցեցին մեզ:

Մօտէն հետեւելով՝ Ատրպէյճանի յարձակողական արարքներուն հետեւանքով ստեղծուած եւ ամբողջ տարածաշրջանի կայութիւնը վտանգող կացութեան զարգացումներուն, Ղարաբաղի պաշտպանութեան բանակի զոհերու հարազատներուն մեր խորին վշտակցութեան եւ խաղաղութեան վերահաստատումին ի խնդիր՝ մեր աղօթքներուն կը միացնենք մեր ամբողջական զօրակցութիւնը Ղարաբաղի պետութեան, անոր քաջարի բանակին ու հերոս ժողովուրդին. միաժամանակ, կոչ կ'ընենք կառոյցներու ներկայացուցիչներուն, անհրաժեշտ միջամտութիւնները կատարելու անյապաղ՝ վերահաստատելու համար զինադուլը եւ բանակցային գործընթացը: Կը վստահեցնենք ձեզ, որ մեր բոլոր շփումներու ընթացքին, մասնաւորաբար միջազգային մակարդակի վրայ, մեր զրուցակիցներուն ուշադրութիւնը պիտի հրաւիրենք ատրպէյճանական նախայարձակումին հետեւանքով ստեղծուած վտանգալից կացութեան վրայ եւ պահանջենք անոնց կողմէ դատապարտումը ատրպէյճանական նախայարձակումին եւ անոնց խաղաղասիրական միջամտութիւնները:

Աղօթարար՝

Գրիգոր Պետրոս Ի.
Կաթողիկոս Պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ
Կաթողիկէ Հայոց

Chorale « Sainte Croix »

Aujourd'hui, Dimanche 10 avril 2016, à l'issue de la Messe, je ne pouvais m'empêcher de remercier et féliciter chaleureusement les membres de notre chorale – de la Cathédrale Sainte Croix de Paris – pour la qualité exceptionnelle de leur prestation ; que ce soit dans le rendement collectif, riche en tonalité et consistance ou que ce soit pour la performance des solistes.

En effet, ce Dimanche, exceptionnellement, nous étions gratifiés de l'émouvant « Der Voghormia » selon la version « Khorenian » que l'on n'a pas coutume d'entendre souvent et qui nous a très agréablement surpris. Entendre la chorale en harmonie dynamique alterner avec les voix solistes de nos chers Silva et Antoine Kechichian, sous la direction de leur fils talentueux, Nareg, a été très apprécié par les fidèles.

Au terme de la Divine Liturgie, quand Nareg entonna pour notre grand plaisir, une magistrale œuvre d'orgue, l'assistance préféra rester dans l'Eglise pour l'écouter dans son intégralité, avant de se diriger vers la salle paroissiale.

Nous réitérons nos profonds remerciements à tous les membres de notre chorale pour leur constante dévotion et leur souhaitons, ainsi qu'au jeune chef de la chorale, « bon vent » et qu'ils continuent à offrir à notre église, et aussi ailleurs, les joyaux de notre belle liturgie.

S. K.

Oridination de quatre sous-diacres à la paroisse de Paris

Ce dimanche de Pâques 27 mars 2016 fut un jour solennel. La joie de célébrer la Résurrection de Notre Seigneur Jésus Christ retentissait cette année d'une manière particulière puisqu'en écho à l'Alléluia pascal se mêlent encore les appels de nos frères d'Orient persécutés, pour la sixième année consécutive, et qui, dans la dignité et la fidélité au Seigneur, crient vers le Ciel en attendant leur libération par le Christ Victorieux sur le mal. La gravité de cette fête fut aussi portée par la gravité de l'engagement au service puisque Notre Père évêque ordonna sous-diacre quatre d'entre nous : Pierre, Alexandre, Sébastien et Grégoire.

Au cours de la messe, après que Mgr Kélékian nous eut présentés, nous nous avançâmes vers Monseigneur qui nous tonsura pour symboliser notre entrée dans la cléricature. Ensuite ce fut la réception des ordres mineurs. Tout d'abord nous sommes devenus balayeurs avec la présentation liturgique du balai afin de signifier que nous sommes tenus de prendre soin de la Maison du Seigneur en la nettoyant. Ensuite nous avons reçu la clé de l'église pour faire de nous les portiers chargés d'ouvrir et de fermer les portes. Ce fut ensuite la réception du cierge pour nous donner la possibilité de les allumer. Puis Monseigneur nous fit lecteur, pour lire les épîtres durant la sainte Messe ; puis nous devînmes acolytes avec la réception du calice. Cet ordre permet de servir le Saint Autel durant la Divine Liturgie. Pour clôturer, nous reçûmes l'ordre des exorcistes et le livre de prière arménien pour tenir dans la prière et l'intercession pour vous toutes et tous. Enfin nous reçûmes l'ordination au sous-diaconat afin de nous permettre de préparer le Saint Autel et d'aider le diacre. Il y a un sens spirituel à la réception de tous ces ordres. Ils sont comme des matières scolaires qu'il faut pratiquer pour s'élever dans l'accomplissement du service. L'ordination au sous-diaconat est l'apprentissage du service à l'école de Jésus, qui n'est pas venu se faire servir mais qui s'est fait l'humble serviteur et le maître discret au milieu d'une humanité aveuglée par les réussites glorieuses du monde. Ces ministères ne sont pas des titres de gloire mais des exercices ascétiques, abaissant toute vanité pour qui se méprendrait sur le sens que la Sainte Eglise nous en donne.

En ce sens, Monseigneur l'évêque expliqua avec clarté dans son exhortation que nous étions ordonnés en vue de devenir vos diacres et vos prêtres de demain, qui humblement au Nom du Seigneur donneront le baptême et la chrismation à vos enfants, l'onction à vos malades, le pardon de vos péchés et vous donneront la Sainte Eucharistie. De la réception de cette sainte nourriture de l'âme, notre évêque nous interpella. Il invita les parents et enfants à en entretenir la réception dans la pratique, et non seulement pour les grandes fêtes, mais tous les dimanches. Il nous invita tous, à ne pas laisser de fausses excuses nous priver de ce Pain Vivant qui nous prépare tout au long de notre vie au jour de la rencontre avec celui qui, Vivant, nous attend et se donne à nous dans le saint sacrement.

Enfin l'émotion laissa la place à l'amitié, à la rencontre et à la joie partagée où tous nous pûmes nous saluer et nous rencontrer. Les nouveaux ordonnés et leurs proches partagèrent le repas de Pâques avec le clergé de la Cathédrale et notre évêque, qui, en bon pasteur, eut un œil bienveillant et attentif pour tous.

Ce jour de la résurrection fut un jour de joie car la célébration de ces ordinations fut un acte de résistance face aux ennemis du Christ. Résistance de la Vie car nul ennemi, selon la Parole du Seigneur, ne peut arrêter la croissance de l'Eglise. Résistance de la prière puisque tous, unanimes dans la louange, nous avons par notre présence proclamé notre relation au Seigneur comme une réponse de vérité aux mensonges grossiers de l'anti christianisme. Résistance enfin de l'Amour, nourri par le souvenir ému de nos frères martyrs du génocide arménien et des martyrs d'aujourd'hui au Moyen Orient. Tous, fidèles jusqu'au bout et tués en haine du Seigneur, ils nous enseignent à tenir le bon combat, celui de la résistance de la foi dans le Père, le Fils et le Saint Esprit.

Sébastien, *sous-diacre*

Արհի. Միքայէլ Եպս. Մուրատեան Լիոնի մէջ

Լիոնի Հայ Կաթողիկէ համայնքը, Կիրակի Մարտ 6 ին, ապրեցաւ օր մը յիշատակելի:

Աղօթքի ու ամփոփումի ժամադրավայրը եղաւ դարձեալ գաղութիս Տիրամայր Նարեկի Եկեղեցին, ուր հաւատացեալները եկած էին մասնակցելու Ս. Պատարագի զոհին, որ մատուցանեց Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ու Գանատայի առաջնորդը՝ Արհի. Միքայէլ Եպս. Մուրատեան:

Մեր ժողովրդապետը՝ Հ. Գէորգ Ծ. Վրդ. Նորատունկեան, ներկայ էր խորանին առջեւ ու համապատարագեց:

Աւետարանական խորհրդածութիւններով Գերապայծառ հայրը շարահիւսեց իր քարոզը, իսկական քրիստոնեայի մը լինելութեան նշաձողը բարձրացնելով Քրիստոսի անունին:

«Քրիստոնեայ կը կոչուինք, մեր փրկիչին՝ Քրիստոսի անունով: Եթէ այս անունը կը կրենք, հարկ է , որ մեր կեանքն ալ իր օրինակին նմանի, որդեգրելով ապրելակերպ մը քրիստոսակեդրոն, խուսափելով եսակեդրոն մղումներէ: Կա՛մ Յիսուս կը թագաւորէ մեր մէջ, եւ կամ՝ մենք»:

Ապա, համագրաւ հայեացք մը սեւեռելով օրուայ Աւետարանի էջերուն՝ Անիրաւ դատաւորը, Մաքսաւորն ու Մեղաւորը, Գերապայծառ հայրը շարունակեց . « Պէտք է ուշադիր ըլլալ, թէ ի՛նչպէս կ՝աղօթենք. կարեւոր է նաեւ մեր վարքագիծը մեր ամէնօրեայ կեանքին մէջ. հո՛ս է, որ ցոյց կու տանք, թէ Քրիստոսի կը պատկանինք, կամ՝ ոչ: Մաքսաւորն ու Մեղաւորը կը դրսեւորեն այն յարաբերութիւնը, որ կրնանք ունենալ Աստուծոյ հետ: Մեր յայտարարը՝ խաչափայտն է իր ուղղահայեաց ու հորիզոնական թեւերով: Ուղղահայեաց սլացքը կը յայտնաբերէ մեր վերաբերումը Աստուծոյ հետ. իսկ հորիզոնականը մեր շուրջիններուն հետ ... Տէրունական աղօթքին մէջ կ՝ըսենք՝ Թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր... Աստուած մեզի կը ներէ, միայն եթէ՝ մե՛նք ալ ներել գիտնանք : Ի՛նչպէս կրնանք ըսել, թէ կը սիրենք Աստուած, որ չենք տեսներ, ու չենք սիրեր մեր մերձաւորը, որ կը տեսնենք »:

Ա՛յսպէս Գերապայծառ հայրը եզրափակեց իր քարոզը, յարելով Ս. Պատարագի աւարտին՝ «Երթայք խաղաղութեամբ» օրհնութեան խօսքերը, որպէս մաղթանք հրաժեշտի:

Ու մենք, սիրոյ ու ներումի վերոյիշեալ խոկումներով լիացած, տեղափոխուեցանք աւանդատան յարակից սրահը, հիւրընկալ սեղաններու շուրջ ըմբոշխնելու հանդիպումի ջերմ պահեր Հիւսիսային Ամերիկայի առաջնորդ Արհի. Միքայէլ Եպս. Մուրատեանի հետ, որ առիթը ընծայեց ապրելու անուշ օրուայ մը յիշատակը գեղեցիկ:

Վարդան Քէշիշեան

Au Centre culturel Saint-Mesrob à Paris, le samedi 27 février, dans le cadre de l'hommage à Arpik Missakian, Krikor BELEDIAN a présenté Chavarche MISSAKIAN

Rescapé miraculeusement de la rafle du 24 avril 1915, après avoir connu la prison et la torture, Chavarche Missakian est le créateur à Paris du journal *Haratch*. Sa fille Arpik, son héritière par le sang, le tempérament et l'engagement, aurait pu dire, comme Victor Hugo, « mon père ce héros… »

C'est Krikor Beledian qui a évoqué pour nous la vie et l'œuvre de Chavarche.

Krikor Beledian est sans doute un des plus grands auteurs contemporains s'exprimant en arménien occidental. Son œuvre monumentale, *Anoune* (le nom) peut enfin être appréciée par les non-arménophones puisque le premier tome vient d'en paraître en traduction française aux Éditions du Seuil. C'est aussi un brillant universitaire français, enseignant à l'Institut Catholique de Lyon la culture arménienne littéraire et religieuse.

C'était donc un privilège de l'écouter parler de Chavarche Missakian et de la création du journal Haratch.

Ce qui, à son avis, caractérise Chavarche, c'est l'obsession de l'indépendance.

Il naît en 1884 à Zmara, près de Sivas, mais très vite sa famille s'installe à Bolis (Constantinople, Istanbul) où il fréquente le Guetronagan à Galata. Très jeune, il se lance dans la presse. Il connaît et fréquente l'intelligentsia arménienne (Medzarentz, Siamanto). Il manque de persévérance pour devenir écrivain mais publie quelques nouvelles et quelques poèmes. Après son arrestation, en 1915, il échappe miraculeusement à la déportation mais il est fait prisonnier et condamné à 5 ans de réclusion. En novembre 1918, il sort de prison et entre en clandestinité avec quelques autres rescapés. Il veut relancer le journal *Azadamard* mais a des problèmes avec la censure car la presse est très surveillée, même lors de l'occupation par les alliés.

À l'arrivée des Kémalistes, en 1922, il part en Bulgarie. Il y reste deux ans puis vient à Paris, où il s'installe définitivement en 1925. Il fonde alors le journal Haratch qui paraîtra quotidiennement jusqu'en 1940. De 1940 à 1945 deux numéros seulement échapperont à la censure.

Il reprend *Haratch* en 1945 et dirigera le journal jusqu'à sa mort en 1957. Une place lui est dédiée dans le IXème arrondissement de Paris (« quartier arménien »).

En 1935, sont publiées en feuilleton, à Constantinople, dans le journal *Zaman*, les Mémoires du commissaire de police Ali Reza Öge. Il y présente l'arrestation de Chavarche Missakian comme son exploit personnel, dont il espère promotion et notoriété.

Chavarche, alerté, reçoit les numéros le concernant qui lui sont traduits par Hrant Samuel et il annonce sa réponse. Jusque-là, il n'avait pas songé à écrire ses propres mémoires, les « éclaircissements » de Chavarche Missakian ont paru, du 5 mai au 18 juin 1935, sous le titre « *Feuilles jaunies d'un carnet* ».

À partir de 12 Février 1957 (après la mort de Chavarche), les deux textes, qui se répondent l'un à l'autre, sont publiés ensemble. Les mémoires d'Ali Reza s'intitulaient *Ce que j'ai vu et vécu dans ma vie de policier*. Il y précisait avoir participé activement à la rafle du 24 avril 1915, avoir réussi, après de longues recherches, à arrêter Chavarche Missakian en Bulgarie et l'avoir soumis à toutes sortes de tortures pour obtenir des aveux. À l'époque, Chavarche, en les lisant, avait trouvé ces souvenirs « exacts dans les grandes lignes, mais à compléter. »

Il a dit plus tard regretter (même avoir des remords) de ne pas avoir donné alors sa propre version des faits.

En 1957, *Face à l'innommable* paraît au Liban. On ne peut pas comprendre le texte de Chavarche sans les mémoires d'Ali Reza.

Ali Reza, sous le masque d'un simple policier d'Istanbul, était agent de la police secrète. Chavarche ne l'avait jamais rencontré avant son arrestation. Cet homme élégant, chargé de dénoncer les Arméniens et de les faire « parler » a échappé à l'élimination à laquelle procédèrent patiemment les « vengeurs arméniens » entre 1918 et 1920.

Chavarche Missakian écrit malgré lui, il n'a pas envie d'écrire. Il tait les tortures subies, car la torture c'est la routine, le quotidien. Les grands torturés ne peuvent parler de l'innommable – le génocide efface ainsi les témoignages, c'est le crime parfait.

La torture a éliminé le désir d'écrire, de témoigner.

Quand il part en clandestinité pendant onze mois, après avoir été averti de ne pas rentrer chez lui, Chavarche devient la tête d'un réseau d'information en province. Il a compris l'importance de l'information. La politique du silence règne dans l'Empire ottoman, il faut la contourner. Malgré la fermeture des frontières, il parvient à passer en Bulgarie avec l'aide des ambassades. La Bulgarie entre en guerre avec les puissances, Chavarche n'est plus informé. Ses informateurs ont été exilés, déportés. Les employés du chemin de fer, qui étaient très souvent des Arméniens, sont des informateurs, comme les voyageurs. Ils seront les premiers à fournir des témoignages indirects sur 1915, les premiers à comprendre que c'est « inouï ».

Malheur, catastrophe, extermination, génie du mal… pas de mot assez fort pour faire comprendre ce qui se passe dans la cage au lion.

Tout est fait pour le cacher. Les apparences sont admirablement conservées. Le monstre réalise ses crimes dans une citadelle coupée du monde et le témoin peut disparaître à chaque instant.

Pour le survivant, témoigner est difficile. Comment faire un récit avec le désir de ne rien dire mais de dire tout de même ? Le rescapé veut oublier.

Quand, à la mort de son père en 1957, Arpik veut publier *Face à l'innommable*, le mot que cherchait Chavarche a été trouvé par Lemkin, en 1945 au procès de Nuremberg, ce néologisme, c'est génocide.

Voilà le mot que cherchaient les Arméniens mais qu'on mit bien du temps à leur accorder et que l'État génocidaire n'a pas encore prononcé, même du bout des lèvres.

Compte-rendu par
Françoise Couyoumdjian

Vie de nos Paroisses

Baptême : est devenu enfant de Dieu par le Baptême :

À Paris, le 23 avril 2016 : Alexandre GARNIER, fils de Julien GARNIER et Lara KINDARJI.

Nos félicitations aux parents du nouveau baptisé !

Décès : Se sont endormis dans la paix du Christ :

À Saint-Chamond, le 16 avril 2016 : Silva (Sirvart) KOULAKSEZIAN ;

À Arnouville, le 19 avril 2016 : Maro DILANIAN.

À Valence, le 20 avril 2016 : Très Rév. Père Jean-Joseph SAFARIAN

Nous présentons nos sincères condoléances aux familles et proches des défunts.

Dans le prochain bulletin, nous évoquerons la vie et l'œuvre du Père Safarian.

Messes de Requiem :

À Paris, le dimanche 22 mai 2016 : Sarkis DANADJIAN (40ème du décès), Gérard DER HAGOPIAN (14ème ann.).

À Arnouville, le samedi 21 mai 2016 : Marie et Joseph HADJIMARTAYAN, Eugénie VOSGUERITCHIAN, Régine SOOUKIAN, née MARDIROSSIAN.

À Arnouville, le samedi 25 Juin 2016 : Jean-Baptiste MARDINIAN, Anaïs PAVLIAN, Philomène DJAMDJIAN, née TARAKDJIAN, Ida ARSLANGUL, Claude BABADJIAN, Jacques KONIALIAN, Georges CASTALIAN, Georgette et Pierre MAHDJOUBIAN, Odette ADJEMIAN, Jean-Michel STAUFFER, Josette KESSEDJIAN, Jeannine KESSEDJIAN, née DEMIRDJI, Lucia TARAKSI, Bernadette et Joseph BAHABAN.

Samedi 12 mars 2016 au centre culturel Saint-Mesrob Anahide Ter Minassian présente :

L'échiquier arménien entre guerres et révolutions (1878-1920) (Éditions Karthala)

Il était assez émouvant pour moi de présenter une fois encore, au public de notre centre culturel, mon amie Anahid Ter Minassian venue si souvent y porter la bonne parole arménienne et notamment nous y avoir naguère présenté le père Jésuite Antoine Poidebard.

Après l'hommage à Arpik Missakian et à son père Chavarche, il m'a semblé juste d'exprimer la gratitude de notre communauté envers celle qui a, sa vie durant, consacré tant de belle énergie à faire connaître et reconnaître la cause arménienne au niveau universitaire international.

Les séminaires, qu'elle organisa à la Sorbonne pour les étudiants, méritaient bien leur nom car ils ont été la semence dont sont sortis la plupart des spécialistes et chercheurs actuels.

Parvenue à l'âge où il est convenu de 'se retirer', elle mène courageusement le combat contre la maladie (dure cohabitation avec une troisième chimiothérapie) et contre le temps pour compléter, peaufiner, enrichir une œuvre pourtant déjà abondante.

La publication de ce livre lui permet de rassembler et de donner une forme définitive à des documents qu'elle a patiemment passés au crible de son érudition et de ses passions.

Les thèmes variés qui y sont abordés correspondent à des événements universitaires qui ont jalonné « mon itinéraire d'historienne, d'historienne engagée » précise-t-elle. Les voici :

I. Vagharchapat – Etchmiadzine : naissance d'un haut lieu publié en anglais dans *Vagharshapat, documents of armenian architectecture/Documenti di architettura armenia*, Venise 1998.

II. Le rôle des Arméniens du Caucase dans la révolution constitutionnaliste de la Perse (1906-1912), publié dans *Caucasia between the Ottoman Empire and Iran*, Wiesbaden, 2000.

III. Des guerres balkaniques à la question arménienne, le parcours d'Aram Andonian, mai 2008.

IV. Les combats de Kévork l'Affligé. Le catholicos Kévork V Soureniantz Vechdali (1911-1930) publié dans *Haigazian Armenological Review*, Beyrouth, 2009.

V. Van (1915) publié dans *Guerres Mondiales et conflits contemporains*, 1989.

VI. Mouch (1915) publié dans *L'actualité du génocide des Arméniens*, Actes du colloque organisé par le Comité de défense de la cause arménienne, avril 1998.

VII. Antoine Poidebard et l'Arménie 1904-1920), publié dans *Méditerranée, Moyen-Orient : deux siècles de relations internationales*, L'Harmattan, 2003.

VIII. Le Sénat américain refuse un mandant sur l'Arménie (1920) publié dans *Terres Promises*, publications de la Sorbonne, 2008.

L'auteur se propose de nous faire découvrir la continuité chronologique d'événements politiques qui ont bouleversé le monde entre la fin du 19e siècle (1878 c'est le Congrès de Berlin), et les deux premières décennies du 20e. En 1920, Antoine Boidebard est représentant militaire français dans l'éphémère République d'Arménie (1918-1920).

1878. Le Patriarche arménien envoie Khrimian Hayrik au Congrès de Berlin pour éclairer les participants sur le sort de l'Arménie et réclamer un plan de reformes.

C'est le début de l'internationalisation de ce qu'on appellera la question d'Orient, qui deviendra la question du Proche-Orient pour désigner les mêmes lieux, à savoir l'ancienne Mésopotamie.

À Rome, à Londres, à Saint-Pétersbourg on parle des Arméniens. Les peuples musulmans n'acceptent pas d'avoir comme souverain le Tsar qui est chrétien. Le califat a autorité spirituelle sur la Turquie musulmane et les chrétiens sont présentés comme russophiles, donc prêts à servir un Tsar chrétien. Le Traité de Turkmantchaï (1828) a partagé l'Azerbaïdjan en deux. L'écrivain Raffi est

originaire de cette région où naît l'espoir d'une émancipation des chrétiens. Le ralliement à cette cause deviendra un marqueur d'identification.

Après le traité de Verdun, en 1878, les Arméniens peuvent aller vers le Tsar. Dans les khanats d'Erevan et du Nakhitchevan, qui comptaient, d'après les statistiques, 100 000 Arméniens, il n'en reste que 3000. Le Tsar ouvre ses portes et donne terre et liberté aux Arméniens. En Transcaucasie du sud, on procède à des échanges de population. Le sultan doit négocier.

1920 c'est le dernier acte. Le Sénat américain refuse d'accepter le mandat sur l'Arménie que lui proposent les Puissances.

Les accords Sykes-Picot partagent le pays en 3 zones d'influence. En 1915, les Russes sont en pleine révolution, les Français et les Anglais se partagent le mandat russe à la demande de la S.D.N. C'est la matérialisation de la doctrine de Wilson qui est aveugle sur le rôle de la force.

La Grande Syrie est zone d'influence française avec le Liban (création de l'Université Saint Joseph de Beyrouth) et la Cilicie (jusqu'à Ourfa).

L'apparition de la République d'Arménie est inattendue. Aucun parti arménien n'a prévu cette indépendance.

Des ONG sont sur place pour aider la population qui souffre de la malnutrition et de la maladie (épidémies).

À Genève, la S.D.N. proclame l'union des 2 Arménies (Turque et Cilicie). Il n'y a pas d'habitat contenu entre elles sauf dans Van et sa région.

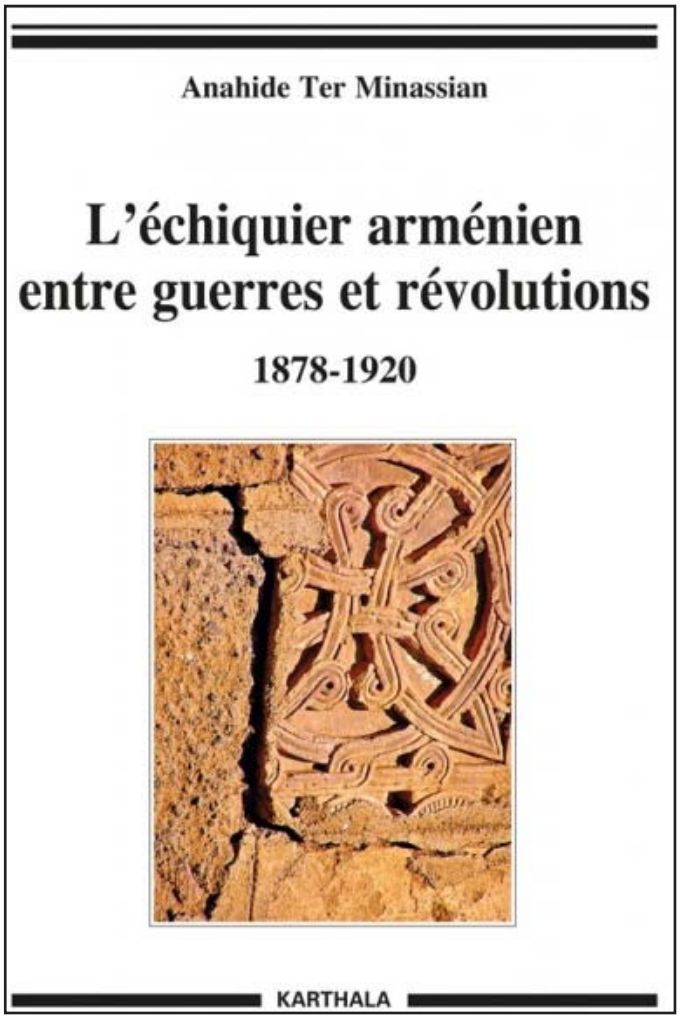

Les guerres balkaniques amènent un flot de réfugiés musulmans. On installe les nouveaux arrivés de façon précaire.

En Arménie, le gouvernement de la république, reconnue du bout des lèvres, se met lentement en place en pleine guerre. L'hiver 1918-1919 est une hécatombe de la population (disette, manque de médecins). Les missionnaires protestants et catholiques s'activent à secourir la population. La situation eclavée de l'Arménie ne facilite pas l'accès aux secours.

En Amérique, en 1920, les Républicains ne veulent pas entrer dans une nouvelle aventure, le Sénat ne supporte pas Wilson, le mandat proposé est refusé.

L'Arménie est laissée à son sort, l'Arménie russe est soviétisée. C'est la fin d'une période de l'histoire arménienne.

Entre 1878 et 1920, le statut du peuple arménien a changé. Les communautés arméniennes sont reconnues comme communautés religieuses. C'est la dhimmitude, les chrétiens sont des « protégés ».

***

Il fallut au public très nombreux (certains sont restés debout ou sur les marches) quelques secondes pour quitter le monde de l'épopée et éclater en longs applaudissements.

Françoise Couyoumdjian

La Tunique du Christ

L'annonce que la Tunique du Christ allait être montrée au public, du Vendredi Saint 25 mars au dimanche 10 avril 2016, a surpris plusieurs fidèles de France et d'ailleurs, car en principe, cette Tunique n'est proposée à l'ostention des fidèles que tous les cinquante ans et la prochaine ostention était prévue en 2034.

Cependant l'évêque de Pontoise, Mgr Stanislas Lalanne, a voulu faire une exception en montrant la Tunique cette année même, étant donné que l'on fêtait le 150e anniversaire de la fondation de la Basilique de Saint Denys d'Argenteuil, là où est conservée cette Tunique depuis plus de 1200 ans.

Quelle est l'histoire de cette Tunique et pourquoi et comment est-elle arrivée à Argenteuil ? Voici quelques détails historiques.

Histoire de la Tunique

Tout a commencé dans l'Evangile de Saint Jean. On lit, au chapitre 19, versets 23 et 24 : « Après avoir crucifié Jésus, les soldats prirent ses vêtements et en firent quatre parts, une pour chaque soldat. Ils prirent aussi sa tunique, qui était sans couture, d'une seule pièce, depuis le haut jusqu'en bas. Ils se dirent entre eux : 'Ne la déchirons pas, mais tirons au sort, pour savoir à qui elle sera'.»

Selon la tradition chrétienne, cette Tunique fut rachetée au soldat par les fidèles et conservée à Jérusalem, auprès de la première communauté, où elle fut un objet de vénération. En l'an 328, quand Hélène, la mère de Constantin le Grand arriva à Jérusalem pour rechercher la croix du Christ, on lui remit aussi cette Tunique, qu'elle emporta avec elle à Constantinople, la nouvelle capitale de l'Empire Romain. En 802, l'impératrice Irène de Byzance, voulant attirer l'amitié du nouvel empereur d'Occident, Charlemagne, lui offrit cette Tunique, que celui-ci confia à sa fille, qui était l'abbesse du couvent d'Argenteuil, où elle se trouve toujours, mais en pièces. En effet, par peur des révolutionnaires, le curé de l'époque découpa la Tunique en plusieurs morceaux et les distribua aux paroissiens pour les cacher durant la période où les révolutionnaires enragés étaient prêts à brûler tout ce qui était considéré comme sacré. Ces morceaux furent récupérés plus tard, mais il en manque toujours une vingtaine. Ces morceaux sont cousus sur une étamine de laine et c'est cela qui est montré au public.

Visite et hommage

Comme plusieurs fidèles (plus tard, nous avons appris qu'il y avait eu 200.000 personnes qui étaient venus), je me suis précipité, le samedi 2 avril, avec une famille de notre communauté, pour contempler la célèbre relique. Après avoir fait la queue pendant deux heures, sous le vent et une fine pluie, car nous étions arrivés durant la messe solennelle et les visites étaient interrompues, nous avons pu enfin entrer dans la Basilique, regarder de près la Tunique qui avait été portée par Notre Seigneur Jésus-Christ au moment de son agonie et de son cheminement vers le calvaire, couverte du sang qui a été versé pour la rémission de nos péchés. Nous avons prié avec ferveur et, après avoir allumé un cierge de dévotion à l'intention de notre chère patrie, l'Arménie, qui en ces moments, traverse une situation très critique, nous avons quitté le sanctuaire.

Espérons que nos prières pour la paix soient entendues par notre Sainte Mère, Marie, qui avait filé sûrement cette Tunique sans couture pour son Fils. Nous ajoutons notre prière à tous ceux qui ont prié devant la Tunique, en disant : « O Jésus, que Ton sang précieux me sauve aujourd'hui, ainsi que tous ceux pour qui je te prie. Par Ta Sainte Tunique, sauve-moi, Jésus ! »

T.R.P. Joseph Kélékian

Méditations du mois de mai 2016

Fêtes et célébrations

Dimanche 1er mai
2e dimanche de Pâques

Lundi 2 mai
6e lundi de Pâques

Mardi 3 mai
6e mardi de Pâques

mercredi 4 mai
6e mercredi de Pâques

jeudi 5 mai
ASCENSION

vendredi 6 mai
6e vendredi de Pâques

samedi 7 mai
6e samedi de Pâques

dimanche 8 mai
7e de Pâques
2e Rameaux

lundi 9 mai
7e lundi de Pâques

mardi 10 mai
7e mardi de Pâques

mercredi 11 mai
7e mercr. de Pâques

jeudi 12 mai
7e jeudi de Pâques

vendredi 13 mai
7e vendredi de Pâques

samedi 14 mai
7e samedi de Pâques

dimanche 15 mai
PENTECÔTE

Dimanche 1er mai

Évangile : Jean 9, 39-10, 10

Jésus, Porte et Pasteur des âmes

Les rencontres de Jésus sont des questions adressées aux auditeurs, divisés les uns avec Lui et les autres contre. En acheminant l'aveugle vers la lumière de la foi, Jésus reproche aux pharisiens leur orgueil et leur obstination qui rendent impossible toute illumination. Il raconte la parabole du Bon Pasteur. Il le décrit et cite ses soucis et parle de ses brebis, qui Le connaissent. Tandis que le voleur entre dans l'enclos des brebis par un autre endroit, le Pasteur entre par la porte et le portier Lui ouvre, et les brebis, qu'Il connait et appelle par leur nom, écoutent Sa voix. Le Pasteur marche à leur tête et les brebis Le suivent. L'Église du Bon Pasteur doit être missionnaire et se mettre en marche vers les périphéries pour chercher et attirer les nations vers Dieu Miséricordieux. Toujours il y aura des pharisiens incapables d'accueillir la bonne nouvelle. Cependant en général, les gens instinctivement distingueront la voix du vrai Pasteur des faux messies. Jésus est le bon Pasteur, la porte des brebis, d'où entrera l'Église avec ses fidèles, et ils seront sauvés et hériteront le Bonheur éternel. Dans l'Église, prêtres et évêques doivent prêcher le Christ qui, envoyé par le Père, est l'Unique Médiateur entre Dieu et les hommes. Les œuvres de Jésus dans Son Église doivent être le signe de la généreuse Miséricorde divine.

Dimanche 8 mai

Évangile : Jean 12, 12-23

L'heure du Christ est venue

Quand Jésus montait à Jérusalem, Il provoquait des discussions sur Sa personne et sur Son autorité. Les pharisiens décident de se débarrasser de Lui, constatant Son succès, mais ils ne pouvaient pas l'empêcher. Cette fois-ci, Il y entre triomphalement comme un roi messianique après avoir ressuscité Lazare, dont la résurrection a présenté Jésus comme triomphateur de la mort. La foule, juifs et grecs, organise avec un enthousiasme spontané le cortège pour Le recevoir et Le proclamer vainqueur de la mort, Seigneur de la vie, « Roi d'Israel », qui unit en Lui le pouvoir spirituel et temporaire. Jésus fait face à cet espoir des gens et valorise Son entrée en utilisant calmement un petit âne. Les disciples ne comprirent pas sur le moment, mais quand Il fut glorifié, ils se rappelèrent que l'Ecriture disait cela en préparation à la Semaine Sainte et Pâques. A la demande des grecs de Le voir, Il déclare que "L'heure est venue où le Fils de l'homme doit être glorifié", le jour de délivrance est arrivé. Cette glorification indique Sa passion et Sa résurrection, illustrées par la parabole du grain de blé, qui, tombé en terre, meurt et porte de fruit. En effet, le Christ obéit à Son Père et S'est donné pour le salut de l'humanité. Le mystère de Jésus, vivant en nous, rayonne sur l'humanité à condition que nous Le suivions avec joie et persévérance, en obéissant au Père, en mourant à notre égoïsme, à notre orgueil, pour le Royaume de Dieu : " Béni soit celui qui vient au nom du Seigneur".

Dimanche 15 mai

Évangile : Jean 14, 25-31

La communion entre la Trinité et l'homme

Répondant à Son disciple Jude, qui demandait à Jésus: « Est-ce à nous que tu vas te manifester, et non pas au monde ?», tout en sachant que Sa passion sera une grande épreuve pour les apôtres, Jésus leur parle du temps de l'avènement de Dieu, du Messie. La Sainte Trinité est au centre de la vie de l'Église et des hommes. La communion de Dieu avec eux s'établit par l'amour de l'homme pour le Christ,

Méditations du mois de mai 2016

par l'obéissance à Sa Parole : « Mon Père l'aimera, nous viendrons vers lui et, chez lui, nous nous ferons une demeure », et par l'Esprit-Saint, le défenseur, que le Père envoie aux disciples/Église au nom du Christ et qui est le fondement de cette communion. L'Esprit est la présence active de Dieu parmi nous. La communion de Dieu s'établit par la paix du Ressuscité, c'est-à-dire par tous les biens liés à Sa personne, résultats de Sa résurrection. La paix qui comble le cœur consiste dans cette communion de Dieu avec l'homme. Seul Dieu établit cette paix qui est la participation réelle au mystère de Sa croix et de Sa Résurrection. L'Église, de même, va mener la lutte contre le prince de ce monde, sûre de la présence perpétuelle du Christ. Soyons des missionnaires et répandons dans le monde la lumière du Christ, l'Emmanuel, qui resplendit sur le visage de l'Église, pour que l'humanité soit illuminée et sanctifiée par la Sainte Trinité.

Dimanche 22 mai

Évangile : Jean 14, 15-24

Unis au père par Son Fils dans le Saint Esprit

Jésus déclare : "Si vous M'aimez, vous garderez Mes commandements" et "Celui qui reçoit Mes commandements et les garde, c'est celui-là qui M'aime". Jésus répète plusieurs fois cet enseignement pour qu'il soit inscrit dans la mémoire des disciples, Donc, la fidélité aux commandements du Seigneur vient de l'amour qu'on a envers Lui. Elle est le critère décisif qui exprime notre amour et reconnaît ceux qui L'aiment vraiment. Les commandements sont inspirés de Jésus qui se propose comme la règle de la vie. Thomas demande à Jésus: « Seigneur, nous ne savons pas où Tu vas. Comment pourrions-nous savoir le chemin ?» Jésus répond qu'Il est le Chemin qui mène vers le Père, la Vérité qui Le révèle et La Vie qu'Il transmet à l'humanité. Nous nous attachons à Lui et nous restons fidèles à Sa volonté, parce qu'avec Lui nous sommes sûrs que nous choisissons le bien et qu'à la fin du cheminement vers l'éternité, nous arriverons chez le Père qui nous attend. Le Christ connaît nos besoins, parce qu'Il nous aime et veut notre Bonheur. Lui, qui n'a pas laissé les disciples seuls dans la tempête, ne nous laissera pas seuls dans les difficultés de la vie. Il demande à Son Père d'envoyer le Défenseur, l'Esprit Saint, pour qu'Il nous accompagne, nous enseigne tout, et nous rappelle tout ce que le Christ nous a dit. Il nous fait renaître à la grâce pour qu'en Le voyant, nous voyions le Père. »

Dimanche 29 mai

Évangile : Jean 10, 22-30

Jésus, Christ et Fils de Dieu/Père

Les juifs, mal intentionnés, interrogeaient Jésus : "Si c'est toi le Christ, dis-le ouvertement". Ils ont des yeux, mais cependant ne veulent pas voir et recevoir la bonne nouvelle. Leur orgueil et leur égoïsme les aveuglent, endurcissent leur cœurs et les empêchent d'accueillir l'illumination surnaturelle. Les paroles de Jésus et ses œuvres sont implicitement d'éloquentes preuves de Son identité: "Les œuvres mêmes que je fais témoignent que le Père M'a envoyé". Auparavant beaucoup d'entre eux disaient : "Ces paroles ne sont pas celles d'un possédé". Tandis que plusieurs personnes (Natanaël, la Samaritaine, l'aveugle-né…) dans l'évangile, entendant Ses enseignements et voyant Ses œuvres, ont perçu qui est Jésus, les juifs L'ont rejeté et ont refusé de Le croire, parce qu'ils ne veulent pas être parmi Ses brebis. Pour l'être il faut Le connaître, L'aimer et Le suivre. La mission du Christ est de restaurer la relation entre Lui et chacun de nous qui fut annoncée et affirmée par la résurrection du Sauveur. Le Père est à l'origine de notre salut et Jésus a accompli les œuvres du Père en notre faveur. Le Tout-puissant a communiqué la puissance de Son amour à Son Fils pour que les brebis ne périssent pas et que personne ne les arrache de Sa main. C'est la foi qui sauve. Soyons attentifs à la Parole.

Fêtes et célébrations

Lundi 16 mai
Lundi de Pentecôte

Mardi 17 mai
Mardi de Pentecôte

Mercredi 18 mai
Mercredi de Pentecôte

Jeudi 19 mai
Jeudi de Pentecôte

Vendredi 20 mai
Vendredi de Pentecôte

Samedi 21 mai
Samedi de Pentecôte

Dimanche 22 mai
SAINTE TRINITÉ

Lundi 23 mai
Sainte Hripsimé
et ses compagnes

Mardi 24 mai
Sainte Gayané
et ses compagnes

Mercredi 25 mai
Abstinence

Jeudi 26 mai
Saint Jean-Baptiste
Saint Athanakinès

Vendredi 27 mai
Abstinence

Samedi 28 mai
Saint Grégoire
L'Illuminateur

Dimanche 29 mai
Fête de l'Église

Lundi 30 mai
Les saints Innocents
de Bethléem

Mardi 31 mai
Les saintes vierges
Nouné et Mané

Կրօնաբարոյական հարցեր

Քրիստոս՝ կեդրոն մարդկային պատմութեան

Անցեալ մեր զրոյցի ընթացքին՝ 5 արարներով համառօտ կերպով ներկայացուցինք Աստուծոյ ծրագիրը ի յաւիտենից մարդկութան նկատմամբ. Անշուշտ այսպէսով ներկայացուցինք ամբողջականութիւնը ծրագրին, այնպէս ինչպէս մշակուած է Աստուծոյ կողմէ, մինչդեռ մարդկութեան համար, այս բոլոր դէպքերը իրարու կը յաջորդեն տարիներու ընթացքին եւ դարերու ընդմէջէն. Աստուած մեզի պէս չի տեսներ դէպքերը, անոր համար ամէն ինչ մէկ է ու անժամանակ, եւ այս բոլորին մէջ՝ կեդրոն մը կայ որուն կը դիմեն ամէնքը եւ ուրկէ ամէն բան կը ստանայ իր իմաստն ու լուսաւորումը. Այս ճառագայթող կեդրոնը իր անհուն ծրագրին նախագիծն ու հիմն է, անկէ կը բխի ամէն ինչ եւ ան է որ կը միացնէ իր մէջ բոլոր աշխարհի պատմութիւնը:

Այս կեդրոնը չէ նախապէս ստեղծուած առաջին աշխարհը. Չի կրնար ըլլալ նաեւ մարդկութիւնն ինքնին, որովհետեւ գիտենք թէ առաջին մարդը մեղանչեց եւ հաւատարիմ չեղաւ աստուածային ծրագրին. Իսկ գալով մեղաւոր աշխարհին, ան բոլորովին դուրս կը մնայ կեդրոնէն, իր ձախողութեան պատճառաւ:

Հարցումն է. Ու՞ր է ուրեմն կամ ո՞վ է այդ կեդրոնը մարդկային պատմութեան:

Մարդկային պատմութեան կեդրոնը Յիսուս-Քրիստոսն է, մարդացած Աստուածը, որ կը փրկէ ու կ'ազատագրէ աշխարհը մեղքի գերութենէն. Այս աշխարհի մէջ է որ կը տեսնենք յաղթանակը Աստուծոյ սիրոյն եւ իրագործումը իր սրբազան ծրագրին: Աստուծոյ համար՝ բոլոր աշխարհի կեդրոնն է Քրիստոսը որ կը թագաւորէ ամէնուն վրայ եւ կը լուսաւորէ ամէնքը: Ան է որ իր խաչով կը միացնէ մարդկութիւնը իրարու միջեւ եւ Աստուծոյ հետ: Ան է որ աշխարհէն վեր կը բարձրանայ, ինչպէս արժանավայել է թագաւորի մը. Ան կը տարածէ իր բազուկները որպէսզի ընդգրկէ բոլոր մարդկութիւնը եւ զայն առաջնորդէ դէպի Աստուած:

Մնացեալ բոլոր արարածները, ստեղծուած տիեզերքն ու մարդկութիւնը, Աստուծոյ աչքին չեն երեւիր եթէ ոչ Յիսուսով ու Յիսուսի մէջ: Ահա այս է զարմանալի յայտնութիւնը զոր կը տարածէ քրիստոնէութիւնը. Աստուած ստեղծեց աշխարհը, որպէսզի իմացականութեամբ օժտուած էակները դառնան յաւիտենապէս եւ ազատօրէն իր որդեգրեալ զաւակները, Քրիստոսի հետ, Քրիստոսի մէջ եւ Քրիստոսի միջոցաւ, որ աշխարհ եկաւ մարդոց մեղքերը քաւելու համար:

Այս է ուրեմն Աստուծոյ հայեցակէտը. Քրիստոս՝ որ կը քաւէ մարդոց յանցանքները եւ կը դառնայ կեդրոնը աշխարհի, զոր կը միացնէ ու կը սրբացնէ, այնքանով որքան մարդիկ կ՚ընդունին իր պատգամը. Եթէ այս է Աստուծոյ հայեցակէտը, նաեւ մերն ալ պէտք է նոյնը ըլլայ, եթէ կ'ուզենք պատշաճ կերպով լուծել հարցերը, նոյնիսկ ամենանիւթական հարցերը, զոր կեանքը կը դնէ մեր առջեւ:

Քրիստոնեան այն անձն է որ Քրիստոսի սրտանց կ'աշակերտի, կը միանայ իր կեանքին ու իր գործին: Քրիստոնեայ ըլլալ՝ կը նշանանկէ միանալ Քրիստոսի, ինչպէս մէկու մը զոր կը ճանչնանք մտերմօրէն, զոր կը սիրենք ջերմօրէն եւ որուն կը ծառայենք հերոսաբար:

Քրիստոնեան այն անձն է որ ամէն բանի լուծումը կը գտնէ միայն Քրիստոսի մէջ, թէ աշխարհի ստեղծումին եւ թէ մարդկային կեանքի իմաստին վերաբերեալ:

Մեր յաջորդ յօդուածներով՝ աւելի մանրամասն կերպով պիտի խօսինք այս նիւթին շուրջ, քննելով յաջորդաբար տիեզերքի ու մարդկային կեանքի զանազան արարները:

Հայր Յովսէփ Ծ. Վրդ. Քէլէկեան

Le Curé d'Ars, modèle des curés de Paroisse

La vocation de chaque prêtre est un évènement unique et personnel. Cependant, toute personne, qui demande à entrer dans les ordres, a sûrement un ou plusieurs modèles de prêtres qui l'ont attiré. C'est souvent un prêtre qui enseigne le catéchisme, ou un curé de paroisse, ou bien un simple vicaire et qui suscite, par ses paroles et son exemple, la vocation chez un jeune garçon, qui se sent attiré par cette vie plutôt exceptionnelle.

La vie et le ministère de certains curés célèbres, comme Saint Jean-Marie Vianney, appelé le Curé d'Ars, attire plusieurs séminaristes dès leur entrée au séminaire. D'abord une vie illustrée du saint, ensuite d'autres livres plus classiques, montrent comment ce simple prêtre campagnard a pu progressivement conquérir les cœurs des fidèles, par sa simplicité, mais aussi par sa ténacité et son courage à courir derrière la brebis égarée, pour lui permettre de profiter de la grâce divine.

À l'école du Curé d'Ars, le séminariste apprend l'humilité, la bonté et la capacité d'écouter les gens. Les longues heures qu'il a passées au confessionnal l'incitent à être patient et plein de bonté envers les autres, malgré les moments difficiles de la vie où l'on croirait que tout bascule autour de nous et que s'élèvent des tempêtes qui bouleversent notre vie. Il n'est pas très facile de rester toujours calme et de laisser passer les orages sans fléchir.

Le Saint curé nous enseigne aussi à ne pas faire de différence entre les personnes, à accueillir le riche comme le pauvre, le jeune comme la personne âgée, le juste comme le plus grand pécheur, avec la même amabilité, la même disponibilité et le même amour, car tous sont des enfants de Dieu et, si Dieu les a créés et les aime, à plus forte raison, le représentant de Dieu sur terre doit en faire autant. Il apprend à ne juger personne, même les plus grands pécheurs, à savoir être miséricordieux et pardonner, comme Dieu nous pardonne.

Enfin, comme le Saint curé, le futur prêtre doit toujours montrer le chemin du ciel aux fidèles qui lui seront confiés à l'avenir. A l'entrée du village d'Ars-sur-Formans, du côté de la colline, il y a une statue du Curé d'Ars qui montre du doigt, à un enfant, le ciel. C'est le célèbre épisode où le Saint, en route vers Ars, ayant perdu le chemin, demandait à un enfant, qui était en train de faire paître son troupeau, le chemin du village. Celui-ci lui ayant montré la bonne direction à suivre, le futur Curé d'Ars lui aurait dit : « Mon enfant, tu m'as montré le chemin d'Ars, je te montrerai le chemin du ciel ».

Le ciel, c'est la patrie véritable de chaque chrétien, c'est là où le Seigneur attend tous ses fidèles et particulièrement tous ses prêtres, qui ont travaillé humblement et dignement, en luttant contre le « grappin » qui aurait bien voulu empêcher la conversion des fidèles

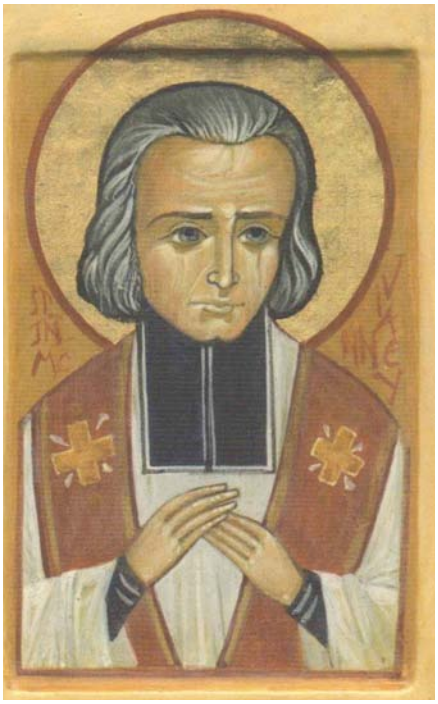

et les pêcher dans ses filets. Nombreux sont les épisodes de la vie du Curé d'Ars, où on le voit combattre réellement les forces du mal, car Satan, le prince du Mal, qu'il appelait le Grappin, essayait violemment de faire obstacle à sa mission. Cependant le Saint a réussi à extirper de ses mains plusieurs pécheurs invétérés, pour les mettre sur le bon chemin.

Si le prêtre se met à l'école du Curé d'Ars, il ne peut pas se tromper. Il ne faut pas qu'il tienne compte des calomnies et des adversités, qui ne sont que le fruit de la jalousie de personnes qui ne sont pas remplies de l'Esprit de Dieu. Il doit surtout être humble et bienveillant, se contenter de peu et être constamment et patiemment à l'écoute de ses paroissiens.

T.R.P. Joseph Kélékian

«Ուզեցին մէկ հայ թողնել եւ այն էլ՝ թանգարանում»

Հզօր նկարագիրի տէր ազգ մըն ենք եղած ու ժողովուրդ մը՝ անընկճելի անձնականութեամբ օժտուած։

Փոքրիկ հող՝ բայց երկիր դրախտավայր, գիտցած ենք երկնել սխրալի էջեր, կերտելով հզօր ու շինարար թագաւորութիւններ, մինչդեռ հարեւան ազգեր անհետացած են ընդմիշտ, « որ էսօր ոչ նրանց շունչը կայ, ոչ անունը »։

Ու մտածել, թէ դարեր անդադար, մեր գոյութենական պայքարի համայնապատկերը եղած է շարունակականութիւն մը բռնութիւններու ու հալածանքներու։ Ասորիներ, Հոներ, Հռոմէացիներ, Պարսիկներ, Արաբներ, Թաթարներ ու Օսմանցիներ, ո՛չ միայն փորձած են խորտակել անդուլ մեր գիրն ու մշակոյթը, Հաւատքն ու Եկեղեցին, այլեւ՝ մեզ բնաջնջել։

Երկիր դրախտավայր՝ ուր չկայ թերեւս քար, որ հայու արիւնով ներկուած չըլլայ։

Դաժան իրականութիւն, որ հետզհետէ պիտի հասնէր անմարդկային համեմատութիւններու։

Դեռ երէկ էր, կարծէք, եւ սակայն հարիւր մէկ տարի է արդէն, երբ հայ ժողովուրդին վիճակուեցաւ յոռեգոյնը մահերուն։Դարձեալ ուզեցին մեզ բնաջնջել, երբ՝ «Մենք խաղաղ էինք մեր լեռների պէս»։

Թուրքն էր կրկին, երբեմնի Օսմանցին, նոյն ցեղէն, նոյն արմատը՝ իր թրքութեամբ։

Ցեղային մաքրագործում, տեղահանութիւն, սպանդ ու դեռ աւելին՝ ցեղասպանութիւն։

«Մեռնիլ բոլոր դարերու մահերով», ինչպէս պիտի գրէր գերմանացի սպայ՝ Արմին Վեգնէր, որ տեսաւ, լուսանկարեց ու վկայեց։

Եւ այս բոլորը Արեւմտեան պետութիւններու լռին մեղսակցութեամբ, անոնց խենեշ հայեացքներուն ներքեւ։

«Ուզեցին մէկ հայ թողնել եւ այն էլ՝ թանգարանում » ։

Կանգ կ'առնէ հոս, այլեւս, մարդկային ամէն իմացականութիւն ու բարբառ։

Անհնար է տեսնել հոգեվարքն ամբողջ ժողովուրդի մը ու՝ լռել. եկեղեցիներ պղծուած, տուներ թալանուած, դպրոցներ հրկիզուած

ու՝ լուռ մնալ։

Անհնար է տեսնել դէպի սպանդ յառաջացող կառաւաններն անծայրածիր ու անտեսել, միաժամանակ, թէ հեռու՛ն բուռ մը հայու բեկորներ պայքար կը մղեն գոյութեան։

Սասուն, Վան, Շապին Գարահիսար, Ուրֆա ու այլ անհամար հերոսամարտեր, կու գան յիշեցնելու ջարդարարին, թէ ձախողած էր իր ճիւաղային յղացումը՝ հայուն բնաջնջումը, թէ անխուսափելիօրէն ձախողած էր՝ պատմութեան լուսանցքին մէջ ծրարելով յիշատակը այն միլիոնաւոր նահատակներուն, որոնք այսօր բարձրացած են խորանը սրբութեան։

« Թուրքերն անցան այստեղէն, ամէնուր մահ ու աւեր »։

Վիքթոր Հիւկոյի պարսաւն է այս՝ խարանուած ջարդարարի ճակատին, որ ի զուր ահա, միւռոնուած ժողովուրդի մը արիւնը կը փորձէ թօթափել իր ձեռքերէն։

Սեւան-Յակոբ

Մօր մը իմաստութիւնը

Սիրելի ընթերցող, լսէ՛ այս պատմութիւնը, որ զիս շատ տպաւորեց:

Երիտասարդութեանս շրջանին, երեկոյ մը, ընտանեկան ընթրիքի պահուն, մայրս հարցուց ինծի. Ո՞ր մէկ անդամը կարեւոր է մարմնին մէջ:

Խորհեցայ երկար ու մտածեցի, թէ ձայնը շատ կարեւոր է մեզի համար, որպէս մարդ արարած: Այն ատեն պատասխանեցի՝ մեր ականջները:

Ո՛չ, պատասխանեց մայրիկս ու աւելցուց. Խուլերը բազմաթիւ են աշխարհի վրայ:

Մօրս ձեռքով պատրաստուած համեղ կերակուրէն մի քանի պատառ ուտելէ ետք, մայրս կրկին նոյն հարցումը ուղղեց ինծի:

Կրկին խոկացի ու մտածեցի, թէ այս անգամ գտած էի ճշգրիտ պատասխանը ու ըսի՝ ժպիտը երեսիս. Տեսողութիւնը շատ կարեւոր է բոլորին: Ուրեմն, աչքերն են:

Մայրիկս ինծի նայեցաւ ու մայրական խանդաղատանքով ըսաւ. Տակաւին ճիշտ պատասխանը չունիս, որովհետեւ կոյրերը մեզ կը շրջապատեն:

Երկար ժամանակ խորհեցայ, թէ հանելուկ մըն է, զոր մայրս փափաքեցաւ ուղղել ինծի: Սակայն, այն օրը երբ մեծ հայրիկս վախճանեցաւ, նշմարելով խոր վիշտս, մայրս ըսաւ ինծի. Այսօր, ժամանակն է, որ իմանաս եւ սորվիս շատ կարեւոր դաս մը. Ամէնէն կարեւոր անդամը մարմնոյն՝ ուսերն են:

Շուարած՝ հարցուցի. Որովհետեւ անոնք մեր գլուխը կը շալկեն:

Ո՛չ, պատասխանեց մայրս, այլ՝ որովհետեւ կրնան վեր բռնել բարեկամ մը կամ ազգական մը իր լացած վայրկեաններուն: Բոլորս, կեանքին մէջ, կը կարօտինք ուսի մը՝ վրան կռթնելու եւ լալու համար:

Այն ատեն, գտայ ուղիղ պատասխանը մօրս հարցումին, թէ ո՛ր մէկ անդամը կարեւոր է մարնոյն մէջ, որովհետեւ այդ անձը, որ կը կարօտէր ուսի մը՝ ե՛ս էի:

Կը մաղթեմ, որ մեծ Սէր ունենաք եւ բազմաթիւ բարեկամներ ու մտերիմներ. եւ մանաւանդ մաղթանքս է, որ ձեր ուսերը միշտ պատրաստ ըլլան ընդունելու գլուխը այս կամ այն մտերիմին, որ կարօտն ունի ձեզի: Մարդիկ կրնան մոռնալ ինչ որ կ՚ըսէք... մոռնալ ինչ որ կ՚ընէք... Սակայն երբեք պիտի չմոռնան ինչ որ իրենց կ՚ընէք. այդ ուսը, որուն վրայ իրենց գլուխը կռթնեցուցին եւ որուն վրայ արցունքի մի քանի կաթիլներ թափեցին:

Երբեք մի մոռնաք... Ճշմարիտ բարեկամները՝ աստղերու կը նմանին... Միշտ չենք տեսներ զիրենք, սակայն վստահ ենք, որ անոնք միշտ ներկայ են...

Հայր Յովհաննէս Վրդ. Թէյրուզեան, *Եպիսկոպոս*

La sagesse d'une mère

Cher lecteur, j'ai entendu cette histoire qui m'a impressionné.

Dans ma jeunesse, une fois, pendant le diner familial, ma mère me demanda : Quelle est la partie la plus importante de notre corps?

Je pensais que le son était très important pour nous en tant qu'être humain. Alors je lui dis : Mes oreilles.

Non, dit-elle. Beaucoup de gens sont sourds.

Un peu plus tard, ma mère me posa à nouveau la question.

J'avais beaucoup réfléchi et je pensais avoir la bonne réponse : La vision est très importante pour tout le monde, donc la partie la plus importante du corps humain doit être nos yeux.

Elle me regarda tendrement et dit: Tu n'as pas encore la bonne réponse, car il y a des gens qui sont aveugles.

J'ai toujours pensé que c'était juste un jeu entre nous deux. Mais le jour ou mon grand père mourut, devant ma douleur, elle me dit : Aujourd'hui c'est un jour où tu dois apprendre une leçon importante : la partie la plus importante du corps humain, ce sont nos épaules.

Intrigué, je demandais : Parce qu'elles font tenir notre tête?

Non dit-elle, c'est parce qu'elles peuvent soutenir la tête d'un ami ou d'un proche quand il pleure. Tout le monde a besoin d'une épaule pour pleurer à un moment donné dans sa vie.

À cette époque, j'ai découvert la partie la plus importante de notre corps. Parce que, à l'époque, celui qui avait besoin d'une épaule, c'était moi.

Je souhaite que vous ayez beaucoup d'amour et d'amis(es) et que vos épaules soient toujours là quand quelqu'un en aura besoin. Les gens peuvent oublier ce que vous dites… oublier ce que vous faites… mais ils n'oublient jamais ce que vous leur faites.

Ne jamais oublier… Les vrais amis sont comme des étoiles… On ne les voit pas toujours, mais on sait qu'ils sont toujours là.

Père Jean Teyrouzian, *évêque*

Littérature Arménienne Classique

Mekhitar Gosh (1130 - 1213)

Mekhitar Gosh est né à Kantzak vers l'an 1130. Fils de parents pieux, il a reçu une éducation religieuse très profonde, ce qui l'a poussé à entrer dans une école de *vartabed*[1] et à devenir prêtre. Il a été appelé Gosh, parce qu'il était imberbe. Ne se contentant pas des enseignements de son maître, le Vartabed Hovannès de Tavouche, qui lui a d'ailleurs donné le titre de *Vartabed*, il va fréquenter différentes écoles théologiques de Cilicie, en cachant son titre de *Vartabed*, pour être à l'écoute d'autres Maîtres célèbres.

Connaissant les sciences et ayant reçu une formation théologique et juridique, il retourne en Arménie et, après plusieurs tentatives pour trouver un endroit où enseigner, à cause des invasions de hordes turcomanes en Arménie de l'Est, il s'installe au couvent de Guédak, qui était sous la juridiction de la reine Tamar de Géorgie. Sa renommée y attira plusieurs élèves, qui furent plus tard d'éminents professeurs (*Vartabed*) à leur tour. Il était le confident et le confesseur des princes arméniens Ivané et Zaccharé, généraux de l'armée géorgienne.

Un violent tremblement de terre ayant détruit ce couvent, Mekhitar se déplaça dans une autre partie d'Arménie et y fonda le couvent de Nor (nouveau) Guédak. En 1208, le concile d'Ani l'invita à y participer, en tant que consultant. Malgré ses protestations, à cause de son âge et de sa maladie, on le contraignit à y prendre part, pour profiter de son érudition. Accompagné d'un médecin, il prit la route pour Ani, l'ancienne capitale d'Arménie. Son intervention fut bénéfique à tout le monde et il sut concilier les deux courants de l'Église arménienne de l'époque, le courant traditionnaliste des Arméniens de l'Est et celui plus progressiste des Arméniens de l'Ouest (les Arméniens de Cilicie).

Il mourut en 1213 au couvent de Nor Guédak, qu'il avait fondé et y fut enterré. Le couvent fut appelé Gochavank après sa mort.

Parmi ses œuvres, la plus célèbre est le *Datastanaguirk*, le livre des jugements. Toute la jurisprudence de l'Eglise arménienne, ainsi que les législations des rois et princes, trouve sa source dans ce livre, qui a servi aussi de fonds à la législation de plusieurs pays, comme la Russie, la Géorgie et la Pologne.

Mekhitar l'a écrit car il a constaté qu'il y avait une lacune très importante à combler au niveau des lois, tant civiles qu'écclésiastiques auprès des Arméniens, qui, n'ayant pas de législation propre, étaient contraints de suivre des lois musulmanes et étrangères. Il composa son œuvre en 1184 ; la première partie est une introduction générale, la deuxième, traite des canons ecclésiastiques et la troisième est dédiée à la législation civile. Durant des siècles, ce livre fut la seule référence de la législation arménienne, surtout celle ecclésiastique.

L'auteur a écrit aussi un livre de *Proverbes*, appelé aussi fables, où d'une manière pédagogique, il narre 190 proverbes, tirés de la vie quotidienne de son temps, comme aussi du monde des plantes et des animaux.

En outre, l'auteur a composé plusieurs Sermons, à diverses occasions, des Prières, un Commentaire du livre du prophète Jérémie, une Histoire des Catholicos d'Aghouanie, du 10ème au 12ème siècle, une Plainte des ancêtres de l'humanité, Adam et Eve, ainsi qu'une Confession de foi chrétienne. Sa figure domine les siècles suivants, et sa législation demeure toujours actuelle.

T.R.P. Joseph Kélékian

1 prêtre célibataire

Հայոց Պատմութիւն թիւ 16

Տրդատ Գ. - Քրիստոնեայ Հայաստան (287- 330)

Խոսրով Ա.-ի սպանութենէն ետք՝ (252), իր որդին Տրդատ տակաւին մանուկ էր: Իր հարազատները զինք Հռոմ փախցուցին, ուր գրեթէ 30 տարի մնաց կայսրերու խնամակալութեան տակ: Մինչ այդ Հայաստանը զոհ կ'երթար պարսիկներու խժդժութիւններուն: Հռոմ քանիցս փորձեց պատերազմիլ պարսիկներու դէմ, սակայն չկրցաւ յաղթել անոնց, որոնք տէրը մնացին ոչ միայն Պարսկաստանի եւ Միջագետքի, այլ նաեւ բոլոր Միջին Արեւելքի, ներառեալ Սուրիան, Կապադովկիան եւ Կիլիկիան:

Տրդատ Գ. թագաւոր Հայոց

272 թուին՝ Աւրելիոս կայսրը սկսաւ արշաւել Պարսկաստանի վրայ եւ գրաւեց Միջին Արեւելքը: Տրդատ՝ օգտուելով այս արշաւանքի յաջողութենէն, ընկերացաւ կայսեր երկրորդ արշաւանքին, 287-ին, եւ պարսիկները դուրս վտարելով Հայաստանէն, տիրացաւ իր հօրը գահին: Այս շրջանին՝ Հայերուն միացաւ Չինաստանէն եկած ազնուական իշխան մը, Մամքուն անունով, որ հաստատուեցաւ Հայաստան իրեններուն հետ, թագաւորի խնդրանքին վրայ: Դարերու ընթացքին՝ անոնց ընտանիքը, որ կոչուեցաւ Մամիկոնեան, իր քաջարի զօրավարներով՝ պիտի հանդիսանար փառաւոր գերդաստան մը, որ միշտ հաւատարիմ պիտի մնար Հայոց թագաւորական տոհմին:

Ներսեհ, պարսից թագաւոր, ընդդէմ Դիոկղետիանոս կայսեր

293-ին Սասանեան գահը բարձրացաւ Ներսեհ թագաւորը որ 296-ին պատերազմ հռչակեց Հռոմի դէմ: Սակայն մինչ այդ՝ Հռոմի կայսերական գահին վրայ նստած էր ամենամեծ կայսրերէն մին, Դիոկղետիանոս, որ իր նախկին փայլը դարձուց Հռոմի. Ան մօտ բարեկամ էր Տրդատի եւ միասին կրցան ջախջախիչ յաղթանակ մը տանիլ պարսկական բանակին վրայ. Ներսեհ անմիջապէս հաշտութիւն առաջարկեց եւ գրեթէ բոլոր Միջագետքը թողուց Հռովմայեցիներուն: Դիոկղետիանոս ընդարձակեց դէպի արեւելք հայկական թագաւորութեան սահմանները եւ ամբացուց Հայաստանը, զօրացնելով անոր բոլոր սահմանապահ հողերը:

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ դարձի կը բերէ Հայաստանը (301)

Ըստ աւանդութեան, Գրիգոր պարթեւ ազգէ էր եւ որդին Անակ իշխանին, որ դաւադրութեամբ սպաննած էր Տրդատի հայրը՝

Խոսրով թագաւորը: Անակի սպանութենէն ետք՝ ընտանեօք փախան Կեսարիա, ուր Գրիգոր մեծցաւ քրիստոնեայ կրօնքին մէջ. Երբ Տրդատ Հայաստան եկաւ, Գրիգոր մտաւ անոր ծառայութեան մէջ: 287-ի յաղթանակէն ետք՝ երբ ան մերժեց զոհ մատուցանել Անահիտ աստուածուհւոյն, յայտնելով իր քրիստոնէութիւնը, Տրդատ զինք չարչարել տուաւ ու նետեց Խոր Վիրապին մէջ, բանտ մը ուր Գրիգոր մնաց 13 տարիներ, բարեպաշտ կնոջ մը կողմէ կերակրուելով. Երբ թագաւորը ծանրօրէն հիւանդացաւ, իր քոյրը Խոսրովիդուխտ, տեսիլքի մէջ Գրիգորը տեսնելով, եւ իմանալով թէ ան ողջ է, հանել տուաւ զինք բանտէն. Գրիգոր բժշկեց թագաւորը, որ դարձի եկաւ իր բոլոր ընտանիքին հետ եւ հռչակեց քրիստոնէութիւնը որպէս պաշտօնական կրօնք Հայաստանի, մօտ 301 թուին:

Գրիգոր եւ Տրդատ կը տարածեն քրիստոնէութիւնը Հայաստանի մէջ

Դիւրին չեղաւ Հայաստանի քրիստոնէացումը. Շատ մը տեղեր ընդդիմութիւններ տեղի ունեցան, գլխաւորաբար Տարօն գաւառին մէջ, ուր հեթանոս քուրմերը պատերազմ հռչակեցին թագաւորին դէմ: Անոնք պարտուեցան եւ Գրիգոր օգտուեցաւ, տաճարներու փոխարէն եկեղեցիներ կառուցելով: Թագաւորը զինք ղրկեց Կեսարիա, ուր օծուեցաւ կաթողիկոս: 330 թուին մեռաւ Տրդատ եւ Գրիգոր ճգնեցաւ Մեպուհ լերան վրայ:

Հայր Յովսէփ Ծ. Վրդ. Քէլէկեան

Les dimanches culturels des Naregatsi

Dimanche 6 mars 2016: Musée Rodin

L'hôtel Biron construit en 1727 par l'architecte Jean Aubert abrite le musée Rodin depuis 1919. Ce beau bâtiment hébergea la légation pontificale sous le Consulat puis l'ambassade de Russie sous l'Empire. En 1820, l'hôtel fut cédé à la Société du Sacré-Cœur de Jésus, vouée à l'éducation des jeunes filles, qui construisit une chapelle en croix latine de style néogothique. En 1905, l'hôtel est confisqué et inemployé, il tombe peu à peu en ruine. Promis à la démolition, Rodin y parvient *in extremis* à le sauver en remettant à l'État l'intégralité de ses collections.

L'Aurore

La porte de l'enfer

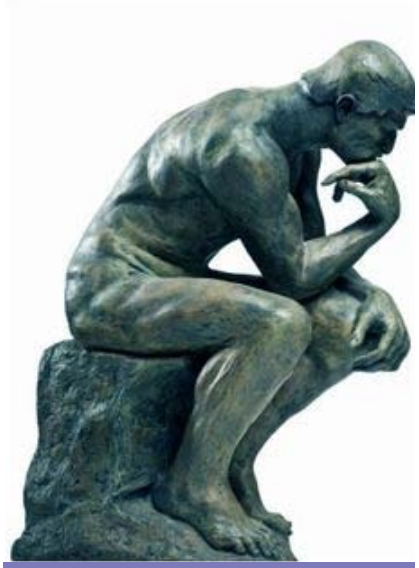

Le Penseur

Ce musée nous accueille dans un jardin orné de plantes, arbres et arbustes, où sont exposées de sculptures de Rodin, notamment *La Porte de l'Enfer* et *le Penseur*.

À l'intérieur, on découvre plusieurs sculptures faites de matériaux distincts comme *L'Eustache de Saint-Pierre* en bronze, *Le Secret d'Amour* en terre cuite et *L'Aurore* en marbre.

Nous avons ainsi admiré les œuvres de ce génie qui a révolutionné l'art par différentes techniques tels que la fonte du bronze à la cire perdue, l'assemblage, la démultiplication ou la fragmentation.

Nous avons aussi apprécié quelques œuvres de Camille Claudel comme *L'Âge mûr* et *La Vague*.

Nous remercions les participants, et vous disons à la prochaine !

Harout Hampartsoumian

Le Père Jean Teyrouzian, évêque, répond aux questions des jeunes

Cher Père Jean,

Encore une fois je viens vers vous pour vous dire: j'ai lu vos réponses et je les ai relues. Vous parlez d'idéal et peu nombreux sont ceux qui le vivent. Ne croyez-vous pas que les apôtres nous ont laissé en héritage une religion, qui est l'opium du peuple ?

Cher J.B.,

La foi chrétienne est une grâce, proposée à tous et de diverses manières par Dieu Miséricordieux. Nous la recevons et nous la vivons librement, sans aucune contrainte de la part de Dieu. Dieu dit : « Vois ! Je mets aujourd'hui devant toi ou bien la vie et le bonheur, ou bien la mort et le malheur… Je prends aujourd'hui à témoin contre vous le ciel et la terre : je mets devant toi la vie ou la mort, la bénédiction ou la malédiction. Choisis donc la vie, pour que vous viviez, toi et ta descendance » (*Deut* 30, 15 et 19). De même Jésus dit : «Entrez par la porte étroite. Elle est grande, la porte, il est large le chemin qui conduit à la perdition ; et ils sont nombreux, ceux qui s'y engagent. Mais elle est étroite, la porte, il est resserré, le chemin qui conduit à la vie ; et ils sont peu nombreux, ceux qui le trouvent (*Mt* 7, 14). Jésus répondit au jeune : « Si tu veux être parfait, va, vends ce que tu possèdes, donne-le aux pauvres, et tu auras un trésor dans les cieux. Puis viens, suis-moi. » (*Mt* 19, 21). Donc le Christ nous met devant un choix entre deux chemins, l'un large et l'autre étroit. Il ne nous oblige jamais. Il nous a créés sans notre vouloir, cependant Il ne nous sauve pas sans notre volonté.

C'est le Christ qui a fondé l'Église, Mère et Institutrice. Il a choisi des Apôtres et leurs successeurs pour continuer Sa mission, c'est-à-dire enseigner, sanctifier et administrer. Il n'a pas utilisé d'armes pour conquérir le monde. A : « l'un de ceux qui étaient avec Jésus à Gethsémani, portant la main à son épée, la tira, frappa le serviteur du grand prêtre, et lui trancha l'oreille, le maître dit : « Rentre ton épée, car tous ceux qui prennent l'épée périront par l'épée. Crois-tu que je ne puisse pas faire appel à mon Père ? Il mettrait aussitôt à ma disposition plus de douze légions d'anges » (*Mt* 26, 51-53). La beauté nous emplit d'admiration. La vérité éblouit nos yeux et nous montre le chemin. La puissance réconforte et nous incite à l'héroïsme. L'Évangile est beau par sa simplicité. Il séduit par sa Vérité. Il console par ses miracles qui montrent la toute-puissance de la Miséricorde de Jésus.

À l'Annonciation, l'ange proposant à Marie le plan salvifique de Dieu, attendait son « OUI », « Voici la servante du Seigneur » pour l'encourager à se mettre en route, se rendre avec empressement vers la région montagneuse, entrer dans la maison d'Elisabeth et ainsi commencer sa mission difficile de corédemptrice mais aussi oeuvre de la bonté divine.

Une lumière venant du ciel enveloppa de sa clarté Paul et un cri d'amour l'appela : « Saul, Saul, pourquoi me persécuter ?... Je suis Jésus, celui (l'Église) que tu persécutes. » Paul est transformé par cet amour compatissant qui s'identifie à ses frères en détresse.

La voix de la conscience a enhardi Saint Vartan et ses compagnons face à la menace de l'apostasie et ils ont accepté le martyr pour que la Nation et l'Église survivent et restent fidèles à leur Foi.

Saint François d'Assise fut bouleversé par la parole de Jésus : « Quel avantage, en effet, un homme aura-t-il à gagner le monde entier, si c'est au prix de sa vie ? Et que pourra-t-il donner en échange de sa vie ? » (*Mt* 16, 26).

Le bienheureux Ignace Maloyan, martyr du génocide de 1915, cardiaque et affaibli, courbé sous le double poids de la fatigue et du chagrin, repoussa du pied l'apostasie disant : « Nous sommes entre les mains du gouvernement ; quant à mourir, nous mourrons pour Jésus-Christ. »

Les larmes des souffrants ont appelé Mère Thérèsa et l'ont conduit vers les bidonvilles des périphéries. Là, elle a trouvé dans ses frères et sœurs le Christ flagellé, couronné d'épines et crucifié sur les croix de nos égoïsmes et de nos arrogances.

La chaîne des Marie, des Paul, des Vartan, des François, des Maloyan et des Thérèsa est ininterrompue et continue jusqu'à nos jours en Moyen-Orient et en Afrique. Le choix de ces personnes fut pris librement et lucidement, sans aucune menace et sans opium.

Cher J.B.,

la grandeur de notre religion consiste dans la liberté que tous les Saints et des milliers de personnes ont vécue, sans aucune contrainte, une vie simple et libre, agréable au bon Dieu et à l'humanité.

Cher jeune, si tu as des questions, n'hésite pas à les poser au Père Jean Teyrouzian.

Il répondra avec grand plaisir

Jonas et la Baleine

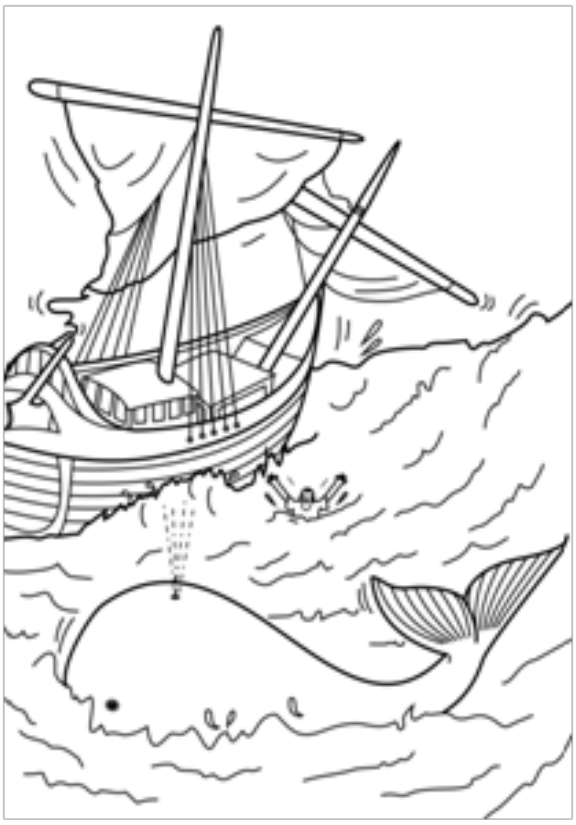

Ça pourrait commencer, par « Il était une fois », l'histoire de Jonas !

Jonas ne voulait pas transmettre la Parole de Dieu aux habitants de Ninive – et c'est pour cela qu'il s'enfuyait.

Il embarqua sur un navire et s'endormit. Une tempête se leva; les marins affolés réveillèrent Jonas.

« Tout est de ma faute, dit Jonas aux marins. Jetez-moi à la mer. »

La colère de Dieu met en péril tout le monde dans le bateau. Même quand il est en colère, Dieu nous aime (comme quand les parents sont en colère, ils aiment toujours leurs enfants).

Ils le jetèrent à l'eau. Mais Dieu l'empêcha de se noyer.

Il envoya un énorme poisson … Avalé d'un seul coup, par le poisson géant, Jonas encore vivant se mit à prier Dieu. Il se disait que Dieu allait lui pardonner.

Son espoir était grand ! Il est resté trois nuits et trois jours à prier : Que Dieu ne laisse pas périr, son prophète égaré.

Jonas reste longtemps dans le poisson : Il est difficile de demander pardon.

Le poisson recracha Jonas qui se mit en route, vers Ninive.

Jonas se rendit à Ninive pour convertir les habitants. Les gens de Ninive décidèrent de changer de vie. Jonas se fâcha et partit à l'est de la ville.

Jonas se mit à bouder. « Moi, je voulais que tu punisses ces gens ! »

Mais Dieu dit : « J'aime tout le monde. Oui même les gens de Ninive. »

Seigneur,
Tu connais mon nom, mon prénom, mon adresse …
Tu connais mon âme et ses secrets …
Et tu m'aimes.
Tous les jours de ma vie, je t'appelle, Seigneur.
Et tu réponds, dans le silence de mon cœur.
Sur mon chemin, tu es présent, toujours…
Aide-moi, Jésus, sur la route de ma vie,
Surtout lorsque je me sens perdu comme si j'étais dans la nuit.
Donne-moi la main pour avancer, donne-moi ton cœur pour mieux aimer.

L'ASCENSION

Une dernière fois, sur le mont des Oliviers,

Les apôtres ont vu Jésus. Il leur dit :

« Allez dans le monde entier, de tous les peuples faites mes disciples,

Baptisez-les au nom du Père et du Fils et du Saint-Esprit.

Je ne vous laisse pas seuls :

Je vous enverrai l'Esprit Saint. Et moi, je suis avec vous pour toujours

Jusqu'à la fin du monde ».

Après ces paroles, Jésus monta au ciel.

Alors les disciples partirent annoncer l'Evangile.

Le jeu du caté

Recherche avec tes parents.

Qui a reçu l'Esprit Saint ?

Connais-tu le premier miracle de Jésus ?

Envoie tes réponses avant le 25 mai 2016

à epaparis@epasaintecroix.org
avec tes nom et prénom, ton âge et ton adresse postale.

Parmi les bonnes réponses, un tirage au sort sera effectué et les 3 heureux gagnants recevront leur récompense par voie postale.

Merci de tout cœur

L'Éparchie de Sainte-Croix de Paris a reçu avec gratitude :

*** Pour ses œuvres** : Sr V. SAROUKHANIAN (Lisieux) **20 €** ; ANONYME **150 €** ; M. et Mme G. KAPOUSOUZIAN (Romans-sur-Isère) **200 €** ; M. J. SAFARIAN (Montfermeil) **200 €** ; Association Sainte-Croix **5.000 €**

*** Pour le Bulletin *L'Église Arménienne*** : Mlle C. DOURGOUTIAN (Paris) **10 €** ; M. G. MOUSEGHIAN (St-Chamond) **10 €**.

La Paroisse de Paris a reçu avec gratitude :

M. J. BALIAN (Le Plessis Trevisse) **50 €** ; M. H. GARABED (Clamart) **100 €** ; Mme C. GARABETIAN (Romainville) **100 €** ; Mlle A. SULAHIAN (Paris) **100 €** ; Mme J. TORCELIER (Epinay-sur-Seine) **100 €** ; ANONYME **150 €** ; M. M. KEHYAIAN (Bagneux) **170 €** ; Mme O. DER HAGOPIAN (Neuilly-sur-Seine) **180 €** ; M. G. DANADJIAN (Beauvais) **200 €** ; Mme S. KECHICHIAN (Deuil-la-Barre) **200 €** ; Mlle C. ZOULAMIAN (Paris) **200 €** ; M. A. KECHICHIAN (Deuil-la-Barre) **300 €** ; M. et Mme J.-J. KASPARIAN (Meudon) **500 €**.

La Paroisse d'Arnouville a reçu avec gratitude :

M. et Mme P. BEGUIAN (Arnouville) **30 €** ; M. et Mme B. RICCI (Arnouville) **50 €** ; M. et Mme P. KESSEDJIAN (Arnouville) **60 €** ; M. et Mme T. FAYE (Gonesse) **80 €**.

La Paroisse de Lyon a reçu avec gratitude :

M. A. KELECHIAN (Vienne) **120 €**.

La Paroisse de Marseille a reçu avec gratitude :

M. Mme S. SEFERIAN (Antibes) **50 €**.

La Paroisse de Valence a reçu avec gratitude :

M. et Mme G. KAPOUSOUZIAN (Romans-sur-Isère) **200 €**.

La Paroisse de Saint-Chamond a reçu avec gratitude :

M. G. MOUSEGHIAN (St-Chamond) **150 €**.

L'Alliance Arménienne a reçu avec gratitude :

Pour Sœur Aroussiag et l'orphelinat de Gumri : Mme V. MALVAULT (St-Maur-des-Fossés) **50 €** ; Mlle C. ZOULAMIAN (Paris) **50 €** ; M. J. SIMONY et Mme M.-L. REY (St-Maur-des-Fossés) **150 €** ; M. V. R. BABADJIAN (Vanves) **175 €** ; M. et Mme J. FREYSSENET (Nîmes) **200 €**.

Pour Sœur Aroussiag, Colonie de Vacances : Mme M. DEBUS (Strasbourg) **50 €** ; M. V. R. BABADJIAN (Vanves) **165 €** ; M. S. A. CAUMON (Paris) **165 €** ; M. J.-P. CLAUDEL (La Bresse) **165 €** ; M. et Mme J.-G. DONEL (Nice) **165 €** ; M. J.-P. MINARD (Paris) **200 €** ; P. F. MOREAU (Tours) **1 700 €**.

Pour les réfugiés syriens de Syrie et d'Arménie : M. J. V. DEMERDIAN (Clamart) **100 €** ; Mme S. PAPAZY ANGIL (Colombes) **100 €** ; Mme V. DEMERDIAN (Colombes) **200 €**.

Pour l'Orphelinat d'Anjar : Mlle C. ZOULAMIAN (Paris) **50 €**.

Pour l'Orphelinat de Bzommar : Mlle C. ZOULAMIAN (Paris) **50 €**.

Chers donateurs, quand vous libellez vos chèques, merci de préciser au dos de votre chèque l'intention de votre don. Ainsi, dans un souci de bonne attribution, merci de libeller vos dons à nos frères et sœurs en Arménie, au Liban et en Syrie à l'ordre de : Association Alliance Arménienne, et les dons pour l'Éparchie, le bulletin L'Église Arménienne et vos paroisses à l'ordre de : Éparchie Sainte-Croix de Paris.

J'aime mon Église

Je donne au denier !

☐ *Merci de cocher les cases de votre choix*

➢ **OUI, je soutiens** l'Église arménienne catholique de France :

☐ Pour les œuvres de l'Éparchie de Sainte-Croix_____€

☐ Pour la vie de ma paroisse, de mon curé_____€

Je me (ré)abonne au bulletin !

➢ **OUI, je m'abonne**
je me réabonne au bulletin *l'Église Arménienne.*

Je souhaite le recevoir :

☐ en version papier

☐ par mail à l'adresse suivante :

.....@.....

@ Lisez le Bulletin sur votre **ordinateur ou tablette !**

☐ France : 20 €* _____€

☐ Etranger : 30 €* _____€

Je soutiens le bulletin par un versement supplémentaire de :

☐ 20 € ☐ 40 € ☐ Autre : _____€ _____€

TOTAL : _____ €

☐ M. ☐ Mme ☐ Mlle Nom : ..... Prénom(s) : .....

Adresse:.....Bâtiment/lieu-dit:.....

Code Postal:..... Ville:.....Tél.:.....

☑ Je recevrai un reçu fiscal pour déduire 66 % de mon don de mes impôts.

*Ces deux montants ne sont pas déductibles de vos impôts.

☐ Je souhaite que mon don soit **anonyme**.

Je peux payer mon denier par **virement !**

➢ **Je vous adresse mon règlement :**

☐ par chèque à l'ordre de : **Éparchie de Ste Croix de Paris**

☐ par virement à : EPARCHIE SAINTE CROIX - **RIB :** 20041 01012 3038140S033 64
IBAN : FR69 2004 1010 1230 3814 0S03 364 - **BIC :** PSSTFRPPSCE
Domiciliation : La banque Postale - Centre Financier de La Source
Et je vous envoie **mon adresse complète avec les références** de mon virement à
epaparis@epasaintecroix.org
ou à :
Éparchie de Sainte-Croix-de-Paris - 10 bis rue Thouin - 75005 Paris

Nous restons à votre disposition au **01 40 51 11 90**
pour tout renseignement complémentaire
sur les dons ponctuels ou par prélèvement automatique, ainsi que sur les legs.
N'hésitez pas à nous solliciter.

conférence

Centre culturel Saint Mesrob

Le samedi 21 mai 2016 à 15 heures

Henry CUNY,
ancien ambassadeur de France en Arménie

Présentera son dernier livre

Arménie, l'âme d'un peuple

Tombé sous le charme de ce pays, Henry Cuny a voulu par ce livre faire aimer à ses lecteurs l'Arménie, son peuple, son histoire et sa culture.

Il a été le cofondateur de l'Université Française en Arménie et a participé à l'organisation de l'Année de l'Arménie.

10 bis rue Thouin 75005 Paris
Métros : Cardinal Lemoine, Monge

RER Luxembourg
Entrée libre

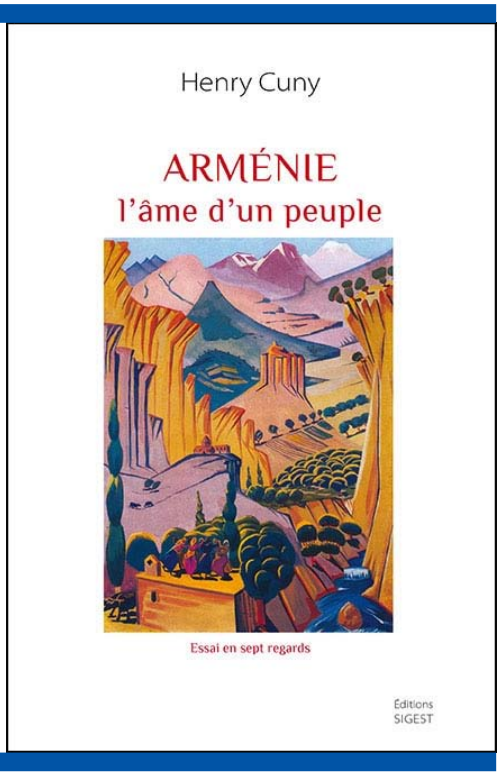

gastronomie

L'Église Arménienne Catholique de Saint-Chamond

vous informe que des plats de soubeureks seront proposés à la vente
le dimanche 15 mai 2016
après la messe.

Le bénéfice réalisé sera reversé à la Paroisse St-Gtégoire-de-Narek.

Vous souhaitez lire *L'Église Arménienne* sur votre tablette ou smartphone ?
Rien de plus simple ! Envoyez-nous votre adresse mail !

@

À TOUS NOS LECTEURS

Vous déménagez ?

Transmettez-nous dès aujourd'hui votre nouvelle adresse (numéro, rue, bâtiment, code postal et ville) pour continuer à recevoir votre bulletin.

Tel : 01 40 51 11 90 - Fax : 01 40 51 11 99 - Email : epaparis@epasaintecroix.org